

ЛЕКЦИИ
на
МЛАДЕЖКИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ
ОТЪ УЧИТЕЛЯ.

1924 — 1925 г. СОФИЯ — IV ГОДИНА.

V томъ.

28, 29, 30 и 31.

△

СОФИЯ — 1928



ЛЕКЦИИ
на
МЛАДЕЖКИЯ ОКУЛТЕНЪ КЛАСЪ
ОТЪ УЧИТЕЛЯ.

1924 — 1925 г. СОФИЯ — IV ГОДИНА.

V томъ.

28, 29, 30 и 31.



СОФИЯ — 1928

Смѣна на състоянията.

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта.“

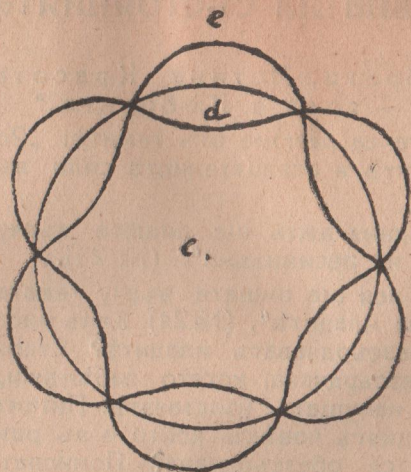
Прочете се резюме отъ темитѣ: „Ролята на положителнитѣ и отрицателнитѣ сили въ природата.“

За слѣдния пжтъ ще пишете върху темата: „Произходъ на песимизъма“. (№ 23).

Слѣдъ нея ще пишете върху темата: „Обезсърдчение на младитѣ“. (№ 24). Какъ мислите, отъ какво се обезсърдчаватъ младитѣ? Стариятъ човѣкъ се обезсърдчава, когато забѣлѣжи, че силитѣ му го напушатъ, изоставятъ. Питамъ: тогава защо и младиятъ човѣкъ, който е въ разцвѣта на силитѣ си, се обезсърдчава? Помислете добръ върху този въпросъ и тогава пишете.

На фиг. 1 имате кръга С. Около него се движатъ други два кръга d и e, но при движението си, тѣхнитѣ окръжности се ту огъватъ навътрѣ, ту изпъкватъ навънъ. Какъ може да се обясни огъването и изпъкването на тия двѣ окръжности? Ако въпросътъ се отнася до механическитѣ

процеси въ природата, тѣ лесно се обясняватъ; що се отнася до процеситѣ, които ставатъ въ човѣшкия организъмъ, тѣ сж сложни, трудно обясними. Обаче, трѣбва да се знае слѣдното нѣщо: както природнитѣ процеси, така и тия, които ставатъ въ човѣшкия организъмъ, иматъ единъ и сжщъ произходъ.



фиг. 1

Да допуснемъ, че нѣкое сжщество, нѣкой човѣкъ, напримѣръ, се намира въ едно Божествено състояние. Това негово състояние е равно, навсѣкждѣ гладко и може да се изобрази съ формата на единъ кръгъ — С. Такъвъ човѣкъ има

миръ, спокойствие, идеенъ животъ, стремежъ къмъ Бога. Не се минава много време, и този човѣкъ се отклонява отъ Бога, изгубва своя стремежъ къмъ идеенъ животъ, и състоянието му вече се измѣня. Въ него ставатъ пертурбации, вслѣдствие зародилитѣ се чувства на злоба, умраза, завистъ и т. н. Тия пертурбации сж причина за огъването и изпжкването на окръжноститѣ d и e. Каквото и да се говори на такъвъ човѣкъ, той е все на противоположно мнѣние. До вчера е намиралъ, че свѣтътъ е хармониченъ, че между хората има любовъ, а днесъ отказва това. Кои сж дълбокитѣ причини, които сж заставили този човѣкъ да говори и да мисли вече по такъвъ начинъ? — Това се дължи на пертурбациитѣ, които ставатъ въ неговото сърце.

И сега, за да се увѣрите въ истинността на това твърдение, вие може да направите единъ малъкъ психологически опитъ. Дайте, напимѣръ, една хубава ябълка на нѣкое дѣте и слѣдъ малко я вземете отъ него. Какво става въ сърцето на това дѣте? — Когато му давате ябълката, то се радва, но шомъ я вземете назадъ, въ сърцето му стааа една пертурбация, и гледате, това дѣте вече не е разположено. Трѣбва ли да ставатъ такива пертурбации въ сърцето на кого и да е? Ако дѣтето бѣше разумно, щѣше да каже: „Тази ябълка не бѣше моя. Еди-кой си господинъ ми я даде, и азъ се радвамъ затова. Послѣ той си я взе — и затова трѣбва да му благодаря, нѣма защо да се наскърбявамъ.“ Такива състояния се

срѣщатъ и у възрастнитѣ хора. Понѣкога на човѣка се отнематъ нѣкои нѣща, за които той може да е съзнавалъ, а може и да не е съзнавалъ, че не сѣ негови, и започва да страда, става недово-
 лень, неразположенъ. Разумниятъ живогъ седи
въ това, именно, винаги да съзнавате, че когато
ви се отнеме една ябълка, тя не е била ваша, и
да не се смущавате.

Ще ви дамъ още единъ примѣръ. Нѣкой младъ поетъ напише едно стихотворение отъ 3 — 4 куплета и се радва, пази го, крие го въ себе си. Обаче, единъ день той го изпраща въ нѣкоя редакция да се напечата, и тамъ потъва нѣйдѣ въ коша на захвърлянитѣ писма и изчезва. Този поетъ е вече неразположенъ, недоволенъ. Защо? — Отнеха му радостта. Какво може да възпѣ единъ младъ поетъ? (— Любовта). Той виждалъ ли е Лю-
 бовта? Не я е виждалъ, но все-таки нѣщо го подтиква да пише. Тѣй както гладътъ ни кара да ядемъ, жаждата — да пиемъ, нуждата отъ сънъ — да спимъ, така и нѣщо ни подтиква да пишемъ, да четемъ и да учимъ. Ние не сме абсолютно свободни. Запримѣръ, дойде сънното състояние върху васъ. налегне ви сънъ, и вие заспivate. Прѣди да дойде съна, вие казвате: „Никой не може да ме застави да направя това или онова, азъ съмъ свободенъ човѣкъ. Дойде ли, обаче, сънътъ, вие не можете да му се противопоставите, лѣгате на леглото си и спите 6 — 7 часа. Сънното състояние у човѣка е резултатъ на неговитѣ чувства, а не на мислитѣ му. Чувствата

приспиватъ човѣка. И когато паметъта и мисълъта на хората отслабватъ, чувствата сж причина за това. Когато чувствата идватъ отъвънъ, тѣ сж силенъ стимулъ за човѣшката мисълъ, но когато идватъ отвътрѣ, тѣ спиратъ мисълъта на човѣка, и той става на каша, всичко въ него се разслабва. Забѣляжете, у всички хора, които сж слабоумни, чувствата взиматъ надмощие. Тѣ сж причина за слабостъта въ ума, за слабата паметъ на човѣка. Волята на такива хора се проявява подъ влиянието на чувствата. При това положение чувствата завличатъ волята много далечъ, тамъ, дѣто човѣкъ не е искалъ да отива. Новата психология казва, че чувствата сж независими отъ волята.

Ще ви задамъ въпроса: на какво се дължи свободата? Или, кой човѣкъ може да бжде свободенъ? — Свободата почива на единъ естественъ законъ. За да разберете, какъвъ е този законъ, ще ви прѣдставя слѣдната аналогия. Ще уподобя човѣка на мѣхуръ, пълненъ съ въздухъ. Ако на този мѣхуръ се закачи едно парче желѣзо съ тежестъ 100 клгр., какво ще стане съ този мѣхуръ? Свободенъ ли е сега този мѣхуръ да се движи въ въздуха, като по-рано? — Не, той ще потъне надолу, ще падне. И сега, този мѣхуръ, като съзнателно същество, мисли, разсъждава, казва: „Азъ съмъ свободенъ, нищо не ме засѣга, нищо не може да ме свали долу.“ Питамъ: защо сега слизашъ надолу? — Не мога, нѣкаква тежестъ е закачена на менъ, нѣщо ме тегли надолу. Казвамъ: тежестъта, която тегли човѣка надолу, това

сж неговитѣ желанія. И затова, щомъ човѣкъ се освободи отъ желаніята, които го теглятъ надолу, той излиза на повърхността, както мѣхура, пълненъ съ въздухъ. Докато умътъ на човѣка работи, той е свободенъ. Дойдатъ ли желаніята у човѣка, той става робъ на тия свои желанія, не може вече правилно да мисли, изгубва всѣкаква свобода. Човѣкъ може да бжде свободенъ само при една чиста, права мисль. Значи, свободната воля се проявява въ най-рѣдката срѣда. Ако затворите единъ свѣтильникъ въ дебела, желѣзна обвивка, ще може ли той да прояси свѣтлината си, навънъ? — Не може. Естествениятъ законъ, при който човѣкъ може да добие свободата си, е законътъ на правата, на чистата мисль.

Казвамъ: хората не трѣбва да се спъватъ отъ своитѣ човѣшки чувства. И тѣ съставляватъ една велика сила, чиито качества трѣбва да познавате. Човѣшкитѣ чувства не сж постоянни, тѣ не траятъ дълго врѣме. Щомъ попаднете подъ влиянието на нѣкое човѣшко чувство, то може да ви владѣе часъ, два, може да владѣе день, два, три или повече, а нѣкога по нѣколко мѣсеца или една година и слѣдъ това ще ви напусне. Напусне ли ви, вие сте вече свободенъ. Въ това врѣме вашиятъ умъ работи правилно, и вие извличате една опитностъ отъ чувството, което бѣше ви завладѣло. Слѣдъ това ще попаднете на друго чувство, което непрѣменно ще бжде по-възвишено отъ първото. Чувствата трѣбва да бждатъ въ хар-

мония съ мислитѣ. Не сж ли въ хармония, взиматъ ли надмощие надъ мислитѣ у човѣка, той не може да мисли право. Слѣдъ това мислитѣ въ този човѣкъ ще взематъ надмощие, и той постоянно ще се намира въ неустойчиви състояния.

И тъй, трѣбва да знаете, че чувствата всѣкога заробватъ човѣка. За да се освободи човѣкъ отъ това робство, той трѣбва съзнателно да работи върху себе си. Чувствата прѣдставляватъ енергия, събрана отъ хиляди години въ природата. У кого ще попаднатъ тия енергии, за това природата не се интересува. Важното е тия енергии да се пласиратъ нѣкъждѣ и да се използватъ разумно. Когато нѣкой човѣкъ попадне подъ влиянието на единъ или на другъ родъ отъ тѣзи енергии, природата ги туря на гърба му и казва: „Днесъ ти ще използвашъ тия енергии, докато намѣря другъ, на когото да ги стоваря“. Съ това природата прави редъ опити, отъ които и вие се учите. Има ли нѣщо лошо въ тия опити? Трѣбва ли да се сърдите на природата за това? Колкото и да се сърдите, тя не обръща внимание. Има ли нѣщо лошо. ако майката даде една ябълка на своето дѣте и послѣ я вземе назадъ? „На дѣтето става мжчно“, казвате вие. Това не значи нищо. Ние сме дѣцата, на които природата дава нѣщо, което обичаме, и послѣ го взима назадъ. Скрѣбътъ у човѣка се дължи на това, че му взиматъ прѣдмета, който обича; радостътъ пъкъ се дължи на това, че му даватъ нѣщо, което обича. Запримѣръ, вие имате малко, 5 — 6

годишно братче, което е мъдро и много интелигентно. Вие му се радвате, обичате го. Единъ денъ, обаче, природата го взима. Това ви създава голѣми страдания, голѣма скръбъ и запитвате: „Защо трѣбваше да ни дапатъ това дѣте, щомъ си замина тѣй скоро? — Това дѣте трѣбваше да дойде на земята и скоро слѣдъ това да си замине, за да можете вие, чрѣзъ страданията си за него да се подигнете въ по-високъ свѣтъ. Като мислите за него, вие се качвате на по-високо стъпало, отивате тамъ, дѣто е то.

Казвамъ: който не иска да потъва въ дълбочинитѣ на морето, ще държи желанията си вънъ отъ себе си, безъ да се свързва съ тѣхъ, и така ще ги разглежда. Ако нѣкой завърже на крака ви една торбичка съ 100 клгр. злато и ви пусне въ морето, отъ тежестъта вие ще потънете на дъното. Знаятъ ли хората, че на крака ви има закачена торбичка съ 100 килограма злато, десетъ водолази ще се спуснатъ да ви търсятъ изъ морето, да взематъ торбичката съ злато, а васъ да спасятъ. Взематъ ли златото, вие ще бъдете свободни и като мѣхуръ ще излѣзете на повърхността на водата. Тия ваши желания сж външни, положителни и се намиратъ вънъ отъ кръга С. (фиг. 1), а вътрѣшнитѣ желания сж отрицателни, негативни и се намиратъ въ кръга С. (фиг. 1). Негативнигѣ желания произвеждатъ недоволство въ човѣка, или отъ самия него, или отъ окръжаващата срѣда, и затова той не може да работи. За да се освободи отъ недоволството

и за да придобие потикъ, сила да работи, той трѣбва да прѣмине въ положителнитѣ желанія, дѣто ще може да се развива. При недоволството човѣкъ потѣва въ гѣста материя, дѣто и желаніята му се усиловатъ повече. Само по себе си, обаче, отрицателнитѣ желанія се смѣнятъ въ положителни, защото и тѣ излизатъ извънъ Божествения кръгъ С. и се прѣвръщатъ въ положителни. Затова човѣкъ трѣбва да учи търпѣнието. Дойде ли ви нѣкое тежко състояние на гнѣвъ, недоволство или друго нѣщо, вѣоржете се съ търпѣние. Нѣма да минатъ 5 — 10 — 15 — 20 минути, или най-много половинъ часъ, и вашето състояние ще се смѣни. Недоволниятъ човѣкъ съ своето нетърпѣние иска да измѣни вътрѣшния редъ въ природата, вслѣдствие на което тя го улавя и го поставя вътрѣ въ кръга, въ по-ограничителни условия. Този кръгъ тогава става поширокъ, съ повече отрицателни желанія. Опитали се човѣкъ и втори пѣтъ да реагира срѣщу разумната природа, тя го туря пакъ въ кръга С., който става още по-голѣмъ. Ето защо, човѣкъ трѣбва да се научи да търпи, за да може недоволството, само по себе си, да се смѣни въ доволство. Вие мислите, че ако не се борите, отрицателнитѣ ви състояния ще траятъ цѣлъ животъ. — Не, както положителнитѣ, тъй и отрицателнитѣ състояния у човѣка се смѣнятъ, не траятъ дълго време.

Сега, като минавате прѣзъ допирнитѣ точки на идеалния кръгъ С., по този начинъ вие ще

изучите и законитѣ, по които се движи този кръгъ. Съ такива кръгове (e. и d.) се обясняватъ и законитѣ на музиката. Тия прѣплетени кръгове въ музиката обясняватъ издигането и понижаването на тоноветѣ. Значи, съ тия кръгове човѣкъ едновременно ще изучава, както идейнитѣ чувства, така и понижаването и издигането на тоноветѣ.

Казвамъ: отъ младитѣ сега се изисква търпѣние, а не индиферентностъ. Младиятъ не трѣбва да се смуцава, но да е увѣренъ, че всички състояния у човѣка могатъ лесно да се смѣнятъ. Вие можете математически да изчислите, слѣдъ колко врѣме точно едно лошо състояние ще се смѣни въ добро. Колкото по-интенсивно е страданието, недоволството и съмнѣнието у човѣка, толкова по-скоро то ще се смѣни. Казватъ за нѣко-го: този човѣкъ има голѣма вѣра. Наскоро, обаче, той изпада въ безвѣрие. Значи, той има вѣрвания, а не вѣра. И затова, колкото повече и по-интенсивни вѣрвания има човѣкъ, толкова по-скоро ще изпадне въ безвѣрие. На всички съврѣмenni хора е необходима абсолютна, положителна вѣра, защото минаватъ прѣзъ фазата на постояннитѣ смѣни. У младитѣ хора страданията сж по-кратковрѣменни, защото радостта взима надмощие у тѣхъ. Затова младитѣ хора бързо и лесно се лѣкуватъ. Често у старитѣ хора вжтрѣшнитѣ кръгове траятъ по дълго врѣме. Понѣкога тѣ изкуствено създаватъ тия кръгове, понеже желанията имъ сж силни. Ако се случи нѣкой старъ човѣкъ да е

свободенъ отъ негативни чувства, той се прѣна-
ся въ своитѣ положителни чувства на миналото и
съ тѣхъ живѣе. Положителнитѣ чувства на мла-
дитѣ сж насочени къмъ бждещето. Отъ това не
се ползватъ нито младитѣ, нито старитѣ. Законъ
е: положителнитѣ и отрицателнитѣ чувства трѣб-
ва да присѣтствуватъ едноврѣменно въ живота на
човѣка. Животътъ на човѣка прѣдставлява кржгъ,
по окръжността на който се прѣплитатъ поло-
жителни и отрицателни чувства и желания (фиг. 1).

Човѣкъ може да изчисли математически,
колко врѣме ще трае извѣстно негово же-
лание, като вземе прѣдъ видъ извѣстни данни,
а именно: дължината на двата диаметра на повърх-
ността на лоба, широчината и височината на че-
лото, дължината на носа и широчината на брада-
та. Понеже формата на главата у човѣка постоян-
но се мѣни, съобразно това се мѣнятъ трайно-
стта и интензивността на желанията. Като каз-
вамъ, че формата на главата се мѣни, подразби-
рамъ, че това става прѣзъ разнитѣ фази на живо-
та. Който се занимава съ френологията, както съ
изучаване черепа на човѣка, ще забѣлѣжи, че тия
мѣста отъ черепа, дѣто мисълта се проявява най-
активно, тамъ костта е най-тънка. Интенсивниятъ
животъ на човѣка, обаче, не се проявява всѣкога
въ една и сжща областъ на черепа. Това показ-
ва, че дѣятелността на човѣшката мисълъ се смѣ-
ня прѣзъ разнитѣ фази на човѣшкия животъ. На-
примѣръ, ако нѣкой човѣкъ е разрушителенъ,
главата при ушитѣ му е широка. Такъвъ човѣкъ,

като се разгнѣви, не се успокоява лесно. Ако главата на нѣкой човѣкъ е дълга, а при ушитѣ тѣсна, той не се гнѣви много, и гнѣвътъ му скоро минава. Желанията на човѣка сж динамически сили, скрити въ неговото подсъзнание, които слѣдъ време се изразяватъ като чувство или като мисль. Всѣко желание трѣбва да се впрегне на работа. Загова, като ви дойдатъ нѣкои страдания или радости, наблюдавайте се спокойно и се самоизучавайте!

Единъ старъ свещеникъ, около 60-65 годишенъ, ми разправяше слѣдната своя опитность: „Въ първитѣ години на живота си азъ не обичахъ страданията и по всѣкакъвъ начинъ се стараехъ да ги избѣгвамъ. Обаче, каквото и да правихъ, ставаше точно обратното: страданията все повече и повече се увеличаваха. Най-послѣ азъ си казахъ: Слушай, приятелю, какво сивидѣлъ ти, че бѣгашъ отъ страданията? Отсега нататакъ ще дойдатъ истинскитѣ страдания! Пригответи се да ги приемешъ съ радостъ и да ги носишъ мжжки! Отъ този моментъ азъ обикнахъ страданията, но тѣ взеха да се отдалечаватъ отъ мене. Докато ги избѣгвахъ, тѣ ме прѣслѣдваха. Щомъ прѣстанахъ да ги избѣгвамъ, тѣ ме напуснаха“. Питамъ: какво лошо има въ това, да страда човѣкъ? Какво лошо има въ това, че нѣкой ви казалъ нѣкоя обидна дума? Защо трѣбва да страдате отъ това? Или защо трѣбва да се радвате, когато нѣкой каже, че много ви обича, че е готовъ да даде живота си за васъ? Кое е по-реално въ тия два случая: обиднитѣ ду-

ми, които ви казалъ нѣкой, че ви мрази, или пъкъ думитѣ на този, който казва, че ви обича? И въ двата случая вие чувате само думи. Едно е важно за васъ, че при тия случаи вие провѣрвате слѣдния важенъ законъ за уравнивяване енергиитѣ въ природата: когато нѣкой ви мрази, разумната природа ще изпрати другъ, който ви обича; и обратно, когато нѣкой ви обича, разумната природа ще изпрати другъ, който ви мрази. Кажете ли ви нѣкой, че ви мрази, кажете си: „Азъ се радвамъ за това, защото сега ще дойде този, който ме обича.“ Кажете ли ви нѣкой, че ви обича, ще знаете, че слѣдъ малко непрѣменно ще дойде този, който ви мрази. Сжщото нѣщо се отнася и до другитѣ области на живота и науката. Напримѣръ, нѣкой поетъ напише едно хубаво, идейно стихотворение, което всички харесвагъ. Второто стихотворение непрѣменно ще бжде лошо, безъ идея, което само опетнява ума на този поетъ, безъ да му придава нѣщо.

Сега, отъ всичко казано дотукъ, у васъ трѣбва да остане единъ основенъ законъ, съ който да противодѣйствувате на отрицателнитѣ желания и чувства, които се зараждатъ у васъ. Не е достатъчно само да имъ противодѣйствувате, но трѣбва да издържате на тѣхъ; не е достатъчно само да издържате, но вашата мисль трѣбва да расте и да се развива. При това, не трѣбва само мисльта ви да се развива, но и душата ви да се разширява, а духътъ ви да укрѣпва. Само така ще имате прояви на истински човѣкъ. Мнозина казватъ:

ние сме млади още; като остарѣемъ, тогава ще мислимъ за тия работи. Не, ако вие не поумнѣете като млади, и като стари нѣма да поумнѣете. Който е уменъ като младъ, и като старъ ще бжде уменъ. Тогава човѣкъ се намира на положителната страна въ своя животъ. Ако нѣкой човѣкъ е глупавъ като младъ, и на старини ще бжде глупавъ. Той се намира на негативната страна въ своя животъ.

Често младитѣ обичатъ да отлагатъ нѣщата. Напримѣръ, дойде ви нѣкоя добра мисль, да направите нѣщо, и вие казвате: „Това нѣщо не мога да направя сега“. Питамъ: на какво основание се надѣвашъ да го направишъ другъ пжтъ? — Не зная, така мисля. — Тогава мисли, че сега ще можешъ да го направишъ и се заеми съ тази работа. Когато казвате, че нѣщо е невъзможно, това подразбира, че вие искате да го направите съвършено, и то изведнѣжъ, а това, именно, е невъзможно. Напримѣръ, възможно ли е за човѣка да изживѣе наведнѣжъ всички свои състояния отъ дѣтинството си до стогодишната си възраст? — Това нѣщо е невъзможно. Колкото и да си го прѣдставяте допустимо, споредъ сегашнитѣ закони на козмоса, то е невъзможно. Това е въпросъ на врѣмето. Засега на всинца ви прѣдстои да изучавате закона за смѣна на вашитѣ състояния, а единъ день, като станете вѣщи, учени хора, ще можете изведнѣжъ да се освобождавате отъ отрицателнитѣ състояния. Сега ще се освобождавате отъ тия състояния чрѣзъ търпѣние.

И тъй, за сега ще се научите да свързвате отрицателнитѣ форми съ положителнитѣ. Дойде ли ви нѣкое нещастие, веднага го свържете съ противоположното нему — щастieto.

Казвамъ: кржгътъ С. (фиг. I) прѣдставлява общия животъ на човѣка, а малкитѣ кржгчета по окръжността му прѣдставляватъ хармоничнитѣ и нехармоничнитѣ, или положителнитѣ и отрицателнитѣ състояния, прѣзъ които човѣкъ минава въ живота си. Важна мисль отъ тази лекция за васъ е мисльта за търпѣнието. Ще търпите, докато извѣстно отрицателно състояние се смѣни по единъ естественъ начинъ. Прѣзъ това врѣме може да плачете, да скърбите, да ви подлагатъ на унижения — всичко издрѣжете и си кажете: „За добро е това. Днесъ азъ страдамъ, скърбя, но другъ нѣкой се радва. Сега азъ съмъ дежуренъ, на постъ съмъ поставенъ, да дигамъ съ рамото си игото на човѣчеството. Утрѣ ще се смѣня, другъ ще поеме тази работа.“ Ако можете съзнателно да си наложите търпѣние, това показва, че сте ученици на новото учение. Търпѣнието е жизнениятъ еликсиръ на душата. То не може да се постигне лесно. Жертви, воля се изисква за това! Търпѣнието е вжтрѣшно качество на човѣшката душа, което ние наричаме „будна мисль“, или „будность на съзнанието“. Никой не може да изкара търпеливия човѣкъ отъ неогвото положение, защото той се намира на единъ вжзелъ, дѣто силитѣ сж въ равновѣсие. Самъ човѣкъ може да наруши това свое състояние — никой другъ. За да

не наруши своето равновѣсие, той постоянно трѣбва да се държи на повърхността на водата, да не потъва надолу. Всички съвременни хора иматъ тази опитностъ, да потъватъ въ водата и отново да изплуватъ. Колко пжти тѣ сж потъвали и изплували на повърхността на водата! Ако човѣкъ не прѣминава отъ нехармоничнитѣ въ хармоничнитѣ състояния на своята душа, каквото знание и да има, ще го загуби; ако е музикантъ, ще изгуби изкуството си; ако е художникъ, ще изгуби тази дарба. Дойде ли човѣкъ до своитѣ хармонични чувства и желання, той ще бжде доволенъ отъ всичко, което му се дава. И тогава, мислитѣ и чувствата му ще се развиватъ правилно, и той ще живѣе въ закона на свободата.

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта“!

28. лекция на младежкия окултенъ класъ,
държана отъ Учителя на 28 юни, 1925 г.
София.

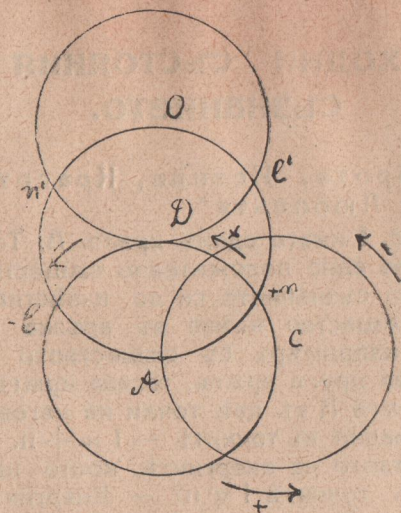
Прѣходни състояния на съзнанието.

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта“.

На фиг. 1 имате единъ кръгъ А. Този кръгъ прѣдставлява едно положително сжщество, което е разширило съзнанието си до извѣстна степенъ. Ако това сжщество влѣзе въ връзка съ друго сжщество, напримѣръ съ сжществото Д, което прѣдставлява другъ кръгъ, тогава кръгътъ Д ще прѣсѣче кръга А въ двѣ точки на неговата периферия, а именно въ точкитѣ — 1 и + п. Какво ще бжде качеството на енергиитѣ, които ще протичатъ прѣзъ точкитѣ 1 и п? — Енергията, която ще протече прѣзъ точката 1 ще бжде отрицателна и низходяща, а енергията, която ще протече прѣзъ точката п ще бжде положителна или възходяща, затова отбѣлзваме точкитѣ съ буквитѣ — 1 и + п.

Ако сжществото, което прѣдставлява кръга А, влѣзе въ връзка съ друго сжщество, изразено чрѣзъ кръга С, ще стане смѣна на енергиитѣ:

положителните енергии ще станат отрицателни, а отрицателните ще станат положителни. Ако кръгът С. се свърже с друг кръг, енергиите пакъ ще се смѣнятъ и т. н.. Сега важниятъ въ-



фиг. I

просъ е, какъ става тази смѣна на енергиите? Всички сте наблюдавали въ себе си тази смѣна на енергиите, но не знаете, коя е причината за това нѣщо. Напримѣръ, ставате сутринъ съ едно положително желание: чувствувате се силенъ,

смѣлъ и рѣшителенъ, лесно рѣшавате всички въпроси — каквото кажете, направите го съзнание-то ви се разширява, стреми се къмъ безкрайността. Обаче, слѣдъ обѣдъ става смѣна на вашитѣ енергии, вие минавате въ негативно състояние и казвате: „Нищо нѣма да излѣзе отъ тази работа“. Съзнанието ви започва да се смалява. Сутринта енергията ви се е движила отъ лѣво къмъ дѣсно, по посока $+$ n , възходяще състояние — качване нагорѣ. Слѣдъ обѣдъ енергията ви се е движила отъ дѣсно къмъ лѣво, по посока $-$ l , низходяще състояние — слизание. Колкото повече съзнанието се разширява, толкова повече и връзкитѣ му се увеличаватъ. Тогава кръгътъ A ще влѣзе въ връзка и съ кръга O , съ който ще се прѣсѣче въ точкитѣ l^1 и n^1 . Тия кръгове нѣматъ нищо общо помежду си. Тѣхнитѣ центрове се намиратъ все по периферията на другитѣ кръгове. Напримѣръ, центроветѣ на кръговетѣ A , D , O , C сж все на периферии. Въ такъвъ случай, когато въ математиката говоримъ за кръгъ, въ който има стремление да увеличава радиуса си до безкрайност, центърътъ на този кръгъ ще се намира навсѣкждѣ. Съ такъвъ кръгъ, именно, си прѣдставляваме развитието на човѣшкото съзнание.

И тъй, общиятъ центъръ, прѣзъ който минава живота, се намира навсѣкждѣ. Засега ние знаемъ само живота на периферията, а какво прѣдставлява сжщинскиятъ животъ въ центъра, това не знаемъ. Туй е велика тайна въ природата. Защо? — Защото центърътъ на кръга, който прѣд-

ставява общия, цѣлокупния животъ, като центъръ на безкрайно голѣмъ кръгъ, се намира навсѣкждѣ. Това показва, че човѣшкото съзнание може да се разширява, и послѣ, по обратенъ пътъ, да се смялява. Сутринъ съзнанието се разширява, вечеръ се смялява, като мѣхъ. И музиката се дължи на подобно разширение и свиване или смяляване. Човѣкъ пѣе и свири, когато се разширява. Прѣстане ли разширяването, прѣстава музиката, заглѣхва пѣсенята. Щомъ гайдата се свие, и свиренето не се чува.

Какво показва пѣнието и свиренето? — Докато човѣкъ пѣе и свири, енергиитѣ у него сж положителни и възходящи; прѣстане ли да пѣе и да свири, енергиитѣ прѣминаватъ въ отрицателни и низходящи. Въ такъвъ човѣкъ се събиратъ разрушителни енергии, и той изпада въ единъ свѣтъ на безпорядкъ и дисхармония. Този свѣтъ е свѣтъ на неразумность. Ето защо, всички окултни школи прѣпоръчватъ пѣнието и свиренето като срѣдства за тониране, за излизане отъ извѣстно дисхармонично или отрицателно състояние. Изпаднете ли въ нѣкое низходяще състояние, поставайте се, макаръ и по изкуственъ начинъ, да си създадете разположение за пѣние или свирене. По естественъ начинъ може да пѣе и да свири само този човѣкъ, който има нѣкакъвъ високъ идеалъ въ своята душа. Този човѣкъ пѣе за своето отечество, за свѣтли бжднини, за ангелитѣ, за Бога — за всичко велико и красиво въ свѣта. Нѣма ли нѣкакъвъ идеалъ въ душата си, или

нѣкаква идея въ ума си, той не може да пѣе.

Окултниятъ ученикъ, като пѣе и свири, той е проникнатъ отъ нѣкаква идея. Нѣкои хора започватъ да пѣятъ, вдъхновяватъ се, но изведнѣжъ дойде съмнѣнието, и тѣ казватъ: „Защо ли ще пѣемъ? Какво ще придобиемъ съ тази пѣсенъ?“ — и прѣставатъ да пѣятъ. Пѣсенъта е говоръ на душата. Не прѣставайте да пѣете! Какво означава напимѣръ, тонътъ la? — Той е основниятъ тонъ на живота. Дойде ли до въпроса, какво нѣщо е животътъ, вземете тона la и пѣйте. Кажете си: „Сега ще размишлявамъ върху живота“. Слѣдъ това вземете тона si. Какво означава този тонъ? (— Астролозитѣ го свързватъ съ планетата Меркурий). Значи, той прѣдставлява природния умъ на човѣка. Това сж хора съ търговски наклонности, които често изпадатъ въ песимизъмъ. Дойде ли човѣкъ до това положение, трѣбва да мине отъ тона si къмъ тона la, т. е. къмъ живота. Въ такъвъ случай, човѣкъ трѣбва или да слѣзе единъ тонъ надолу, да дойде въ тона la, или да се качи много нагорѣ, да вземе la въ една гама по-високо. Когато се отива отъ по-низкитѣ къмъ по-високитѣ тонове, има едно качване, отиване нагорѣ, възходяще движение, което опрѣдѣля духовния животъ. Когато се слиза отъ по-високитѣ къмъ по-низкитѣ тонове, има едно слизание надолу, низходяще движение, което опрѣдѣля материалния животъ — животътъ на коренитѣ.

Казвамъ: всѣки човѣкъ, който разрѣшава нѣкоя задача отъ материаленъ характеръ, непрѣ-

менно трѣбва да слѣзе долу. Растението, напримеръ, за да мине въ по-горно състояние, трѣбва да се зарови въ земята, да прѣмине извѣстни пертурбации и тогава да излѣзе на повърхността. Тонътъ si, самъ по-себе си, е миньоренъ, затова, докато дойде до тона Ia, много по-горенъ, ще мине прѣзъ редица страдания. И тонътъ Ia отъ своя страна нѣма да спре на своето мѣсто, но ще мине прѣзъ si и ще дойде въ do, което значи, че вибрациитѣ на живота ще се видоизмѣнятъ въ по-високи, ще се подигнатъ.

Музиката може да се употрѣби за трансформиране на различнитѣ състояния у човѣка. Напримеръ, ако нѣкой човѣкъ е много активенъ, за смѣна на своето състояние, той ще употрѣби миньорната гама; ако пъкъ е чрѣзмѣрно пасивенъ, той ще си послужи съ мажорната гама. Изобщо, пѣете ли, свирите ли, трѣбва да имате идея, защо правите това. Това не значи, че ще станете музиканти, или че ще използвате музиката, като професия, но вие трѣбва да имате идея, да знаете, защо ви е музиката, и да я използвате като разумна проява въ природата. Нѣкои ще кажатъ: „Музиката е човѣшко изобрѣтение, тя не съществува въ природата. Питамъ: ако това е вѣрно, тогава славеятъ дѣ се е училъ да пѣе? Въ коя музикална школа на свѣта славеятъ е слѣдвалъ пѣние? Ще кажете: „Малкото славейче се е учило отъ своитѣ родители“. — Добрѣ. Ами тѣ какъ и дѣ сж учили? Кой е училъ първия славей да пѣе? — Въ природата има извѣстенъ шумъ, извѣст-

ни звукове, прѣдизвикани отъ бучението на вѣтъра, отъ плискането на морскитѣ вълни, отъ течението на водата въ рѣкитѣ и т. н. Понѣкога въ тия звукове, въ този шумъ има хармония, понѣкога той е дисхармониченъ. Приятна музика. приятна хармония има въ шумоленето на листата по дърветата, леко разлюлявани отъ вѣтъра! Приятна музика се образува и отъ течението на водитѣ, които се удрятъ въ камъчетата! Хармонично е шумоленето на водата въ планинскитѣ извори! Всѣки самъ може да си произведе такава музика. Изберете си една вадичка съ бистра, чиста вода, турете въ нея нѣколко камъчета отъ различна голѣмина, съчетайте ги въ особенъ редъ, така че водата, като минава покрай тѣхъ, да се създаватъ хармонични звукове. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да съчетава тоноветѣ. да създава отъ тѣхъ музика. Мнозина считатъ тия прояви на природата случайни, неразумни.

Питамя: какъ се познава разумниятъ животъ? Кржговѣтъ А, Д (I фиг.) показватъ, че въ тѣхъ живѣятъ разумни сжщества. Понеже пространството I п е непроходимо, тия сжщества, като разумни, сж турили надъ него мостъ, за да могатъ да минаватъ отъ единия брѣгъ на другия. Значи, тѣ иматъ помежду си пжтни съобщения. Какво показва това? — Че тѣ сж разумни сжщества. Щомъ влѣзете въ една страна и видите, че тамошнитѣ жители сж направили мостове на рѣкитѣ, това показва, че тѣ сж разумни. Нѣматъ ли мостове, тѣ не сж разумни сжщества. (Ангелитѣ

нуждаятъ ли се отъ мостове?) — Цѣлото небе е свързано съ мостове, и ангелитѣ вървятъ по тѣхъ. Какво прѣдставляватъ, въ сжщность, крилата на ангелитѣ? — Мостове. Когато нѣкой ангелъ иска да мине прѣзъ непроходима мѣстность, той простира крилата си, вмѣсто мостъ, и минава по него. Тѣхнитѣ крила прѣдставляватъ прѣкрасни мостове. Тѣй щото, когато между двѣ разумни сжщества има пжтни съобщения, това показва, че тѣ сж разумни.

Сега всички съврѣменни хора трѣбва да работятъ, за да образуватъ помежду си мостове. Днесъ всички пжтища, всички съобщения и мостове между хората сж прѣкжснати. Вслѣдствие на това тѣ се намиратъ въ едно колебливо, въ едно прѣходно състояние. Сега напрѣдналитѣ сжщества строятъ мостове за съобщение на физическия съ духовния свѣтъ. Могатъ ли хората да си служатъ съ тия мостове, много отъ въпроситѣ, които днесъ ги смущаватъ, ще се изяснятъ. Запримѣръ, нѣкой човѣкъ възприема една идея отъ разумната природа и желае да я реализира, да я прокара въ обществото. Ако мостоветѣ между физическия и духовния свѣтъ, сж възстановени, хората отъ това общество ще разгледатъ тази идея, ще я проучатъ добръ, и ако е наврѣменна, тѣ ще я приложатъ, безъ никакъвъ споръ помежду си.

Моята задача е да ви обърна вниманието и на въпроса за храненето. Често мнозина запитватъ: добръ ли е да имаме обща кухня, или всѣки самъ да се храни? Казвамъ: разумнитѣ хора се хранятъ за-

едно, братски, а неразумнитѣ хора се хранятъ по-отдѣлно, единично. При рѣшаване на разнитѣ въпроси, хората трѣбва да се ръководятъ отъ живата, разумна природа. Както постѣпва тя, така трѣбва и тѣ да постѣпватъ. Запримѣрь, човѣшкиятъ организъмъ е сборъ отъ милиарди клѣтки, които живѣятъ заедно и се подчиняватъ на единъ общъ господарь. Всички иматъ общъ стомахъ, обща кухня, и затова всички заедно се хранятъ. Десетъ милиарда сжщества се нареждатъ около общата трапеза и започватъ да се хранятъ братски, и всички заедно взиматъ участие въ общата работа. Какво ще стане съ организма, ако всѣка клѣтка започне сама да си приготвява храна? — Ще се внесе разцѣпление въ общия организъмъ. Правата идея изисква да се стремите къмъ общность. Трудътъ е общъ само между разумнитѣ сжщества. Ще кажете: въ този случай индивидуалността ще изчезне, ще се загуби. — Не, разумниятъ човѣкъ и въ общата работа ще запази своята индивидуалность. защото той ще вземе точно това мѣсто, което Богъ му е опрѣдѣлилъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да възприеме тази идея и да я развие и разработи въ себе си. Желателно е всички млади братя и сестри, като дохождатъ въ София, да разискватъ върху този въпросъ, всички да взиматъ участие въ кухнята. Само при общата работа хората изглаждатъ извѣстни недоразумѣния, грапабини помежду си, а отъ друга страна се опознаватъ по-добрѣ. Общиятъ животъ е Божественъ животъ. Общата работа е работа за Бога.

Мнозина се питатъ: какъ се изразява Божествениятъ животъ? — Чръзъ разумността. Да бждешъ разуменъ, значи да бждешъ благороденъ и отстъпчивъ. Разумниятъ животъ изисква взаимни отстъпки: единиятъ отстъпва, и другиятъ отстъпва. Запримѣръ, имаме една торба съ пари. Поставяме тази торба прѣдъ нѣкой разуменъ човѣкъ. Той я погледне, замине си и казва: „Сега не ми трѣбватъ пари“. Мине другъ разуменъ човѣкъ покрай нея, казва сѣщото. Мине трети разуменъ човѣкъ, и той я отминава. Всички си отстъпватъ взаимно. Дойде ли четвърти, комуто сѣ нужни пари, бръква въ торбата, взима нужната сума и оставя торбата на мѣстото. Другъ пжтъ този човѣкъ минава покрай торбата, отваря я и оставя въ нея извѣстно количество злато и си заминава. Така постъпватъ разумнитѣ хора. Мине ли нѣкой неразуменъ човѣкъ покрай торбата, веднага се спира, замисля се и казва: „Будали сѣ тия, които оставили тази торба съ паритѣ насрѣдъ пжтя. Я да я задигна азъ!“ Задига я той и я използва само за себе си. Това е култура на кражбата. Торбата е само единъ образъ, съ който искаме да изразимъ отношенията, които съществуватъ въ разумния свѣтъ.

Нѣкой ще запита: „Какъ трѣбва да постъпня, ако намѣря една торба съ пари на пжтя си?“ Вие не трѣбва да постъпвате като онзи бѣденъ човѣкъ, който отишълъ при единъ богатъ да му иска пари на заемъ. Той отива единъ денъ при богаташа и му казва: „Моля ти се, послужи ми, имамъ

нужда отъ пари!“ Богаташътъ му дава ключа и казва: „Вземи ключа, отключи касата, извади колкото пари ти сж нужни и, като си послужишъ, върни тия пари на мѣстото имъ“. Бѣдниятъ човѣкъ взима ключа, отваря касата и изважда нужната сума. Колкото пжти му пострѣбвали пари, той вадилъ отъ касата, но нищо не внасялъ. Отива тогава при богатия човѣкъ и му казва: „Вземи ключа отъ касата, паритѣ се свършиха, нищо не остана въ нея“. — Това показва, че ти самоси взималъ, а нищо не си турялъ.“ — Така не може да има пари въ касата. Ако искате да имате пари въ касата, едноврѣменно трѣбва да вадите и да туряте въ нея нѣщо. Каква идея може да имате, ако всички искате само да взимате, а нищо да не влагате? Всѣки трѣбва да взима толкова, колкото внася. Въ това седи разумниятъ животъ. Нѣкой взима 1000 лева да си послужи. Слѣдъ това той трѣбва да върне тия 1000 лева на мѣстото имъ. Тѣй щото, всѣки самъ ще води своя тевтеръ, безъ да става нужда да дохожда инспекторъ да ревизира смѣтките му. Природата държи точна смѣтка за всички приходи и разходи.

Казвамъ: каквото и да прави човѣкъ, въ края на краищата, ще се натъкне на важния въпросъ, какъ да уреди живота си. Като отговоръ на този въпросъ, природата прѣдставя една малка програма, а именно: взаимната жертва. То значи: у всички хора да има желание взаимно да си помагатъ, като при това тази взаимнопомощъ започне отъ този, който най-много се нуждае. Взаимната жертва,

това е Божествениятъ път, къмъ който човѣкъ трѣбва да се стреми. Когато хората се стремятъ къмъ взаимна отстъпчивостъ, взаимна жертва и солидарностъ, навсѣкждѣ въ живота ще има прогресъ — и въ науката, и въ изкуствата. Ако нѣкой човѣкъ е съ положителенъ темпераментъ п, трѣбва да дружи съ такъвъ, който има отрицателенъ темпераментъ l, за да могатъ силитѣ и на двамата взаимно да се балансиратъ. Като се събератъ тия двама души заедно, ще могатъ добре да работятъ: п е господарь, който дава, а l е слуга, който работи. Какво ще се получи въ резултатъ? — Отъ тази вълна ще се получи вече готовъ платъ. Този платъ ще го купи нѣкой човѣкъ съ положителенъ характеръ. Защо не може да го купи човѣкъ съ отрицателенъ характеръ? — Защото отрицателнитѣ хора сами си приготвяватъ платоветѣ, но не ги купуватъ, нито ги прилагатъ въ живота си. Когато човѣкъ има нѣкое отрицателно състояние, той изпитва въ себе си една приятностъ, че може да работи, безъ да издава това свое състояние навънъ. Положителнитѣ натури пъкъ проявяватъ своето чувство навънъ.

Окултниятъ ученикъ трѣбва да разбира и прилага живата математика въ живота си, колкото трудна и да е тя. Той трѣбва да прави редица опити въ това направление. Искать ли човѣкъ да изправи нѣкоя своя погрѣшка, или да трансформира едно свое неразположение, той трѣбва, прѣди всичко, да разбира своитѣ вътрѣшни състоя-

ния. Когато изпаднете въ нѣкое песимистично на-
строение, трѣбва да знаете, че пжтищата къмъ
направлението, по което се движите, сж прѣкжс-
нати — поставена ви е нѣкаква прѣчка, нѣкакво
прѣпятствие. Скрѣбта, страданията, мъжнотиитѣ,
обезсърдченията въ живота на човѣка показватъ,
че по посоката на неговото движение сж поста-
вени спънки, които прѣкжсватъ съобщенията. То-
зи човѣкъ нѣма отворенъ пжтъ. Какво трѣбва да
направи този човѣкъ, за да отвори пжтя си?—Има
два начина, по които той ще може да си направи
мостъ. Прѣдставете си, че този човѣкъ е купилъ
единъ килограмъ чисто дървено масло, което ис-
ка да занесе на своя приятель. Но прѣди да е
успѣлъ да му го занесе, той получава отъ своя
приятель едно оскърбително писмо. Този чо-
вѣкъ се спира сега и се замисля, какво да направи
съ маслото. Двѣ възможности има: или да хвър-
ли шишето съ маслото на земята, или да го за-
държи за себе си. Коя отъ двѣтѣ постѣпки е за
прѣдпочитане? Ако той хвърли шишето съ масло-
то на земята и го строши, това подразбира: „За
да може да сжществува между насъ двамата прия-
телство, ти трѣбва да слѣзешъ на земята, да на-
учишъ законитѣ на смиреніето“. Ако пѣкъ задър-
жи шишето съ маслото за себе си, съ това той
иска да каже на своя приятель: „Ти не заслужи-
вашъ това масло. И да ти го дамъ, не можешъ
да го използувашъ, както трѣбва. Затова, азъ ще
задържа маслото за себе си, понеже се надѣвамъ
да изправа тази погрѣшка“. Какъ ще изправи по-

грѣшката? — Отъ маслото, което задържи за себе си, този човѣкъ ще приготви едно вкусно, богато ядене и ще покани своя приятелъ на обѣдъ. Той като дойде, ще си хапне добръ, ще се задоволи и ще съзнаепогрѣшката си. Ще каже: „Приятелю, извини ме, че ти написахъ такова оскърбително писмо. Азъ бѣхъ на кривъ пѣтъ“. По този начинъ работата ще се оправи, и двамата приятели ще бѣдатърадостни и весели. А това не е нищо друго, освѣнъ поставяне мостъ между тѣзи двама приятели. Мостътъ възстановява тѣхнитѣ отношения. Отъ чисто практическо гледище, за прѣдпочитане е шишето съ маслото да остане у васъ, отколкото да го хвърляте на земята. Затова казвамъ на всинца ви: не трошете шишетата си!

Съ какво се отличаватъ младитѣ хора, младото поколѣние? — То търси лесния пѣтъ. Младитѣ искатъ да постигнатъ своитѣ идеали изведнѣжъ. Напримѣръ, ако нѣкой младъ се заеме да свири едно трудно класическо парче, той иска изведнѣжъ да го изсвири, безъ много трудъ и усилия. Но прѣдставете си, че природата изисква отъ този младъ човѣкъ самъ да си направи инструмента, самъ да си създаде музикалната пиеса и най-послѣ самъ да я изсвири. Колко врѣме, каква дълбока и концентрирана мисълъ се изисква отъ този човѣкъ, за да може той да създаде инструмента, да композира пиесата и слѣдъ това да я изсвири! Всѣки човѣкъ може да стане ученъ; това е въпросъ на врѣмето само, но затова се

изисква усиленa дѣятелностъ, безъ колебание и страхъ.

Сега, ако искате да провѣрите истинността на всичко казано дотукъ, трѣбва да направите поне единъ опитъ, но безъ подозрѣние, безъ съмнѣние. Изключите ли съмнѣнието и подозрѣнието отъ ума си, на сто опити ще имате само едно изключение. Ако човѣкъ има вѣра, той ще може само въ единъ мѣсецъ, вмѣсто цѣла година, да разрѣши и проучи и най-сложнитѣ математически задачи. Мнозина мислятъ, че ученето е трудна работа. Ученето е трудно само тогава, когато въ ума на човѣка има малко свѣтлина. Причината, дѣто нѣкои хора не могатъ да учатъ, седи въ това, че тѣ не мислятъ право, не разсждаватъ добрѣ. Слѣдователно, тѣ иматъ малко свѣтлина въ ума си. Който има много свѣтлина, той учи лесно, добрѣ. Свѣтлината усилюва енергията на мозъчнитѣ клѣтки. Умътъ на човѣка се нуждае отъ повече вътрѣшна свѣтлина. Тази вътрѣшна свѣтлина се добива само чрѣзъ вѣрата. Съмнѣнието, подозрѣнието загасватъ вътрѣшната свѣтлина. Запримѣръ, рѣшишъ нѣкоя задача, но се усъмнишъ нѣщо. Веднага спирашъ задачата, не знаешъ нажждѣ да вървишъ — въ ума и съзнанието ти настава мракъ и заблуждение. Слѣдъ врѣме отново се вдѣхновишъ, придобивашъ вѣра и започвашъ да работишъ нататкъ. Така работишъ 4 — 5 години върху задачата и най-послѣ я свършвашъ. Дойде твоятъ професоръ, ученъ и способенъ човѣкъ,

прѣглежда задачата ти и намира една малка погрѣшка въ десетичнитѣ числа. Нищожна, малка е погрѣшката, но трѣбва да се поправи. Питамъ: тази малка погрѣшка измѣня ли вашето естество? Прави ли ви морално по-лоши, отколкото сте били по-рано? — Не. Ако, обаче, направите тази грѣшка въ живота си, тя ще се отрази злѣ върху характера ви. Ако дадете пари на нѣкоя вдовица и къмъ опрѣдѣлената сума прибавите $\frac{1}{100}$ частъ отъ стотинката, какво ще спечели вдовицата отъ този малкъ придатъкъ? — Нищо нѣма да спечели. Но имате ли такава малка частъ отъ енергията на нѣкоя разумна природна сила, тя ще има грамаденъ ефектъ, и съ нея ще можете да дигнете земята нагорѣ въ пространството. Що се отнася до паритѣ, стотинката не играе нѣкаква важна роль, но ако стомилионната частъ отъ стотинката прѣдставлява нѣкаква силова линия на живота, тя ще има грамаденъ ефектъ.

Слѣдователно, малкитѣ потици, които имате въ живота си, изразени въ мисли, чувства, желанія, знания, сж все такива силови линии съ грамаденъ ефектъ въ своитѣ дѣйствия. Често казвате: тия нѣща сж малки, нищожни. Казвамъ: въ малкитѣ, въ дребнитѣ, въ нищожнитѣ нѣща седи величието на човѣка. Щастието на човѣка иде отъ момента, когато той започва да обръща внимание на малкитѣ силови величини въ живота си. Напримѣръ, яви се у васъ малкото желание да ставате сутринъ рано и да размишлявате, но като се събудите сутринъта, поогледате се наоколо, усѣ-

щате, че въ стаята ви е студено, и веднага отлагате желанието си за другъ път. Казвамъ: щомъ е дошло това благородно желание у васъ, не отлагайте, изпълнете го веднага. Станете рано, измийте се, облѣчете се и започнете молитвата си. Изпълните ли това малко желание, отъ този моментъ ще започне и вашето повдигане. Ако отложите, или напълно отблъснете това желание, отъ този моментъ ще се зародятъ всичкитъ ви нещастия. Когато човѣкъ се моли, трѣбва да бжде правъ, бодъръ. Никога не се молете седнали. Когато здравиятъ човѣкъ се моли на Бога, неговото естествено положение е да бжде изправенъ на краката си: главата му да бжде свързана съ центъра на слънцето, а краката му — съ центъра на земята. Ако нѣкой лежи на гърба си и иска да се моли, нѣма да може — ще го нападнатъ кошмарни състояния, защото земнитъ енергии подпушватъ гръбначния му стълбъ. Когато поставятъ човѣка съ лице къмъ земята и го биятъ отгорѣ, той може да се моли добръ, защото пакъ се намира въ зависимостъ отъ слънцето.

Казвамъ: най-важно за всички е да се свързватъ съ положителнитъ сили въ живота. Съмнѣнието, подозрѣнието и редъ отрицателни състояния могатъ да дойдатъ у васъ, но вие не се стремете да ги изкоренявате. Оставете рѣката да си тече, не правете бентове по нея! По сѣщия начинъ не се стремете да корените злото, което, сѣщо като рѣката, е едно течение. По-лесно е човѣкъ да вземе нѣколко греди, да ги тури като

мостъ надъ рѣката и да мине по тѣхъ, отколкото да мине съ колата си подъ бента на рѣката. Съвременнитѣ хора сж подпушили днесъ много рѣки, направили сж бентове, но какво сж спечелили отъ това? — Редица нещастия. Отсега нататъкъ мостове трѣбва да се правятъ, а не бентове. Никой не може да подпушва, да спира силитѣ на природата. Върху тѣхъ трѣбва да се поставятъ мостове, разумни съобщения. Двѣтѣ течения — И и + п, положителното и отрицателното, трѣбва да бждатъ въ ржцѣтѣ на човѣшкия разумъ; той трѣбва да ги владя. Когато едно разумно същество отъ духовния свѣтъ иска да прѣмине отъ едно състояние въ друго, хваща двѣтѣ дрѣжки на положителната и отрицателната сили, които веднага взаимно се унищожаватъ, и той се качва нагорѣ въ пространството. Като смѣни състоянието си, оставя тия двѣ дрѣжки. По този начинъ всички хора могатъ да трансформиратъ състоянията си. Хванете ли съ вѣра положителното и отрицателното въ живота си вие ще прѣминете отъ друагта страна на рѣката, като по мостъ. Постѣпвате ли така, нѣма да има мжнотия въ живота ви, която ще може да ви спъне. Всички мжнотии могатъ да се прѣодолѣятъ съ вѣра!

Често казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ е много грубъ“. За другъ нѣкой казватъ: „Този човѣкъ е много благороденъ, деликатенъ въ отношени-
ята си“. Коя е причината за това различие? Защо единиятъ е грубъ, а другиятъ — мекъ, деликатенъ? — Това се дължи на материята, отъ която

сж създадени тѣхнитѣ тѣла. Материята, отъ която е направено човѣшкото тѣло, е разнообразна. Колкото единъ човѣкъ е по-грубъ, толкова по-голямъ брой отъ неговитѣ клѣтки сж отъ низшѣ животински произходъ; колкото човѣкъ е по-мекъ, по-деликатенъ, толкова по-голямъ брой отъ неговитѣ клѣтки сж отъ по-високъ органически произходъ.

И тъй, сега отъ младитѣ се изисква нова, положителна вѣра. Въ какво седи тази вѣра? — Вѣра безъ съмнѣния! Съмнѣнието да седи отвънъ, вѣрата — отвжтрѣ! Страхътъ — отвънъ, Любовта — отвжтрѣ! Глупостъта — отвънъ, Мждростъта отвжтрѣ!

Сега ще ви прѣдставя нѣколко положения за размишление. Прѣдставете си, че вие сте слуга при единъ гордъ, честолюбивъ и своенравенъ господарь, но имате силно желание да учите. Какъ ще изкажете своето желание прѣдъ господаря си, за да се съгласи той да му работите и сжщеврѣменно да ви издържа въ училището?

Второто положение: вие сте бѣденъ човѣкъ, търсите нѣкаква служба, но нѣмате отъ никого прѣпорѣжка. Отивате при нѣкой господарь, искате да ви назначи на работа. Какъ трѣбва да се прѣдставите прѣдъ него, да изявите своята работоспособность?

Третото положение: вие сте боленъ човѣкъ. Прѣглеждатъ ви нѣколко лѣкари, и всички констатирагъ, че страдате отъ тежка, неизлѣчима болестъ. Въпрѣки всичко това, у васъ има силно, не-

прѣодолимо желание да живѣете, да бждете здрави. Какво трѣбва да направите? (— Да се обърнемъ къмъ Бога). — Да, съ обръщането си къмъ Бога, човѣкъ ще може да разрѣши всички задачи, всички мжнотии въ своя животъ.

Упражнение: всички прави! Движение на ржцѣтъ нагорѣ, послѣ — надолу, слѣдъ това — въ кръгъ. При тия движения ще произнасяте бавно слѣдното изречение: „Доброта, смирение всичко рѣшаватъ въ свѣта“.

Като кажете думата доброта, ржцѣтъ горѣ, смирение — ржцѣтъ долу; всичко рѣшаватъ въ свѣта — ржцѣтъ въ кръгъ. Слѣдъ това бавно се изнасятъ напредъ и послѣ се спусчатъ надолу.

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта“.

29 школна лекция на младежкия окултенъ класъ, държана отъ Учителя на 5. VII, 1925 г. (първия день на трети младежки съборъ,) София.

Учтивиятъ човѣкъ

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта“.

Прочетоха се работитѣ върху темата: „Произходъ на песимизма“.

Песимизмътъ има двѣ отрицателни качества по сжщество. Кои сж тия качества? (— Липса на вѣра). (Гордитѣ хора сж песимисти). Песимистътъ е наблюдателенъ човѣкъ. Той, като гледа на мрачната, на отрицателната страна на живота, неговиятъ умъ е буденъ, именно, въ това отношение. Слабата страна на песимиста седи въ това, че той се подава на чужда воля. Това нѣщо тормози неговата психика. Будность на ума къмъ отрицателното и несамостоятелна воля сж двѣтѣ качества на песимиста. Вслѣдствие на тия двѣ качества, той е въ постоянна борба. Коя е чуждата воля, която указва давление върху него и го тормози? — Природата. Защо?—Понеже той постоянно критикува природата. По този начинъ, именно, той влиза въ стълкновение съ нея. Той иска да бжде абсолютно свободенъ и да ѝ се налага, да ѝ стане господарь. Природата, обаче, му показва, че той не е и не може да бжде свободенъ човѣкъ. Какъ му показва това? — Като го мачка, обвързва и съ това го прави така зависимъ, както и тя е зависима. Природата е много интеллигентна, тя дава възможностъ

на всички хора, а специално и на песимиститѣ да мислятъ. Който се опита да влѣзе въ борба, въ стълкновение съ природата, да иска да стане абсолютно свободенъ, абсолютно независимъ човѣкъ, той непрѣменно ще стане песимистъ. Да иска човѣкъ абсолютна свобода, абсолютна независимостъ, подразбира той да бѣде абсолютно мѣдъръ и силенъ. Свобода безъ абсолютна мѣдростъ и сила е невъзможно нѣщо. Такава свобода е немислима,

Първата буква на думата, „песимизъмъ“, буквата П е съставена отъ три прави линии: Буквата П прѣдставлява брѣмененъ човѣкъ съ идеи. Двѣтъ успоредни линии показватъ, че песимистътъ има буденъ умъ и стремежъ. Напрѣчната, перпендикулярната линия показва, че неговиятъ умъ срѣща спънки, прѣпятствия въ своя пѣтъ. Тѣзи прѣпятствия сж чуждата воля, прѣдъ която неговата воля, неговата дѣятелностъ спиратъ. Тогава той започва да мисли, какво да прави, какъ да излѣзе отъ това положение. Вслѣдствие на това, у него става раздвояване на съзнанието, образува се буквата Е — втората буква на думата „песимизъмъ“. Буквата Е прѣдставлява раздвоенъ кръгъ — законъ на размножение. Законътъ на размножението показва, че нѣкой човѣкъ се е намѣрилъ въ затруднение и се стреми да излѣзе отъ това положение. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ има всичко 3-4 клгр. ечемикъ, а отглежда много пиленца и кокошки. Какво ще прави тогава? — Ще се намѣри въ голѣмо затруднение, ще търси начинъ какъ да прѣмахне това прѣпятствие.

да увеличи количеството на храната. Много желания у човѣка говорятъ, че той се намира въ законна на размножението. Той трѣбва да има достатъчно храна, за да поддържа своитѣ желания. Буквата С — третата буква на думата „песимизъмъ“ означава законъ на промѣнитѣ. Човѣкътъ на промѣнитѣ е като този, когото боли коремъ, и затова се обръща ту на едната, ту на другата страна. Може ли, обаче, да се излѣкува единъ човѣкъ, който постоянно се върти? Четвъртата буква И отъ думата „песимизъмъ“ е съставена отъ двѣ успоредни линии, съединени съ трета. Тази буква показва посоката, по която се движи песимиста. При такава посока той правилно може да разреши своята задача. Когато двѣтѣ успоредни линии се продължатъ, тѣ ще образуватъ въ пространството криви линии въ двѣ противоположни посоки. Песимистътъ е човѣкъ, който, въ сравнение съ оптимиста, се намира въ по-висока стадия на развитие. Песимистътъ прѣдставлява растение, когато оптимистътъ прѣдставлява минералъ. Песимистътъ има завързали плодове, но още неузрѣли и затова се бои, да не би вѣтроветѣ да ги обрулятъ.

Сега ще разгледаме значението на думата „оптимизъмъ“ — optimismus. Буквата О прѣдставлява единъ затворенъ кръгъ. Буквата П прѣдставлява бремененъ човѣкъ, затворенъ въ себе си, готовъ за работа, готовъ за живота. Оптимистътъ се намира при по-благоприятни условия, отколкото песимиста. Носътъ на песимиста е тънъкъ и завитъ надолу. Малко хора биватъ истински песимисти. Тия, които

минаватъ за песимисти, само играятъ такава роль на сцената; тѣ сж песимисти при извѣстни настроения. Обаче, ако човѣкъ дълго врѣме играе тази роль, той може да придобие чъртитѣ на песемиста. У песимиста прѣобладава венозната кръвь, а у оптимиста — артериалната кръвь. Слѣдователно, ако у песимиста се измѣни състава на кръвьта, измѣня се и състоянието му. Щомъ се увеличи артериалната кръвь у човѣка, измѣня се и състоянието му — той става оптимистъ. Песимистътъ е много страхливъ човѣкъ: той се плаши отъ бждещето, отъ всѣки погледъ на хората. Той е голѣмъ безвѣрникъ, но сжщеврѣменно е суевѣренъ: вѣрва въ вторника, като день на несполуки, въ петъка, като день на щастие и въ редъ други нѣща.

Ще ви задамъ слѣдния въпросъ: кое е характерното качество на разумния, на съзнателния животъ? — Въ съзнателния животъ има единъ важенъ законъ, който гласи: за всѣка енергия, затворена въ каква и да е форма, има опрѣдѣлено врѣме за развитие. На това основание, всѣки човѣкъ трѣбва да използва енергиитѣ, които сж вложени въ неговия организъмъ, на съотвѣтното за тѣхъ врѣме. Не отлагайте тѣхния периодъ на развитие. Всѣко отлагане внася дисхармония въ правилното развитие на човѣшкия умъ и на човѣшкото сърце. А всѣка дисхармония нарушава единството, както въ отдѣлния човѣкъ, така и между всички хора изобщо. Единството се нарушава тогава, когато сжществата, на които природата е дала неограничена свобода, не развиватъ

силитѣ, които иматъ въ себе си. Тия сщщества като не работятъ, тѣ ставатъ положителни, а когато ставатъ положителни, ражда се дисхармония. Запримѣрь, всички хора искатъ да бждатъ свободни. Да бждатъ свободни, подразбира да бждатъ активни. Да бждатъ активни, подразбира да знаятъ посоката на своето движение. И наистина, човѣкъ трѣбва да бжде активенъ, но въ възходяща и положителна насока.

Прѣдставете си, че правата линия прѣдставлява почвата, на която изниква живота, съ всички свои желанія. Сщеврѣменно тази права линия прѣдставлява и съзнанието — неговата дѣятелностъ и посока. То може да се опрѣдѣли като мисль, като стремежъ, като желание или като волевъ актъ. Въ такъвъ случай, всѣко желание, всѣка мисль, които искате да постигнете, непрѣменно трѣбва да посадите въ почвата, за да изникнатъ. Почвата на мислитѣ и желаніята сж отъ една страна живота, а отъ друга страна — човѣшкото тѣло. Тѣй посадени желаніята и мислитѣ на човѣка, тѣ могатъ да растатъ и да се развиватъ, да пущатъ корени и клони, листа и цвѣтове, докато най-послѣ дадатъ и своитѣ плодове. Истинскитѣ желанія и мисли трѣбва да бждатъ въ връзка съ правилното развитие на човѣшкото тѣло. Напримѣрь, ако човѣкъ не знае, какъ да движи ржцѣтъ си, ще има съвсѣмъ други резултати отъ тия, ако знаеше да движи ржцѣтъ си правилно. Нѣкой казва: „Азъ мога да движа ржцѣтъ си на всички посоки“. Питамъ: знаешъ

ли да движишъ ржцѣтъ си правилно, хармонично? Напримѣръ, можете ли да движите лжка на цигулката, дѣто ви падне по дѣската? — Не. Има точно опрѣдѣлено мѣсто, дѣ трѣбва да се движи лжка, по кои струни, какъ да се движи и т. н.. Като гледате отворитѣ, отдушницитѣ на цигулката, смѣете се, намирате ги смѣшни, намирате, че не сж на мѣсто поставени. Казвамъ: често и вашитѣ отдушници не сж по-добри отъ тия на цигулката. Значи, още при построяването на нѣкой инструментъ, човѣкъ трѣбва да прилага извѣстни познания и закони. Напримѣръ, точно опрѣдѣлено е прѣзъ коя часть на цигулката трѣбва да минава лжка, за да произвежда хубави, чисти тонове. Сжщото нѣщо се отнася и до проявяването на човѣшката мисль, човѣшкитѣ чувства и човѣшката воля. За правилната мисль, за правилното чувство и за правилното дѣйствиe на човѣка има опрѣдѣлени закони, на които трѣбва тѣ да се подчиняватъ. Често у васъ се заражда нѣкое желание, искате да го реализирате, и то така силно ви стимулира, че вие не можете да си намѣрите покой, искате веднага да пристѣпите къмъ реализирането му. Казвамъ: не бързайте да го реализирате веднага. Спрете се малко, отложете неговото реализиране за день, два, и когато всичко у васъ утихне, започнете да го реализирате бавно и постепенно. Само така човѣкъ ще може отъ своитѣ желания да съгради нѣщо постоянно и устойчиво.

По сжщия начинъ ще постѣпвате и съ ва-

шитѣ мисли. Дойде ви нѣкоя мисълъ, да направите нѣщо — не бързайте веднага да я реализирате. Обмислете работата добръ, вижте, дали тя ще има влияние върху съграждането на вашия умъ, на вашия животъ, и ако се убѣдите, че тя ще ви ползува, пристѣпете къмъ нейното реализиране. Работете тихо и спокойно! Нѣкой казва: „Азъ не мога да работя тихо и спокойно, азъ съмъ бързъ по естество“. Казвамъ: когато природата ни дава изобилно своята енергия, тя изисква отъ насъ да бждемъ активни, бързи, за да оползотворимъ всичката ѝ енергия. Понѣкога, обаче, природата пести своята енергия. Тя дава по малко енергия и изисква отъ сжществата, които сж свързани съ нея, да бждатъ внимателни, да пестятъ енергията, която е влсжена въ тѣхния организъмъ.

И тѣй, причината за песимистичнитѣ състояния, които се зараждатъ у младитѣ и у старитѣ хора, се дължи главно на неразумното използване енергията на тѣхния организъмъ, вслѣдствие на което настана прѣждевръѣменно изтощение на силитѣ имъ. Запримѣрь, нѣкой човѣкъ дава гала обѣдъ на своитѣ приятели, и по този случай изхарчва всичкитѣ си срѣдства. Слѣдъ това, за цѣла седмица той остава безъ пари и гладува. При това положение той изпада въ песимизъмъ. Другъ нѣкой младежъ, който слѣдва въ странство, получава отъ баща си пари за цѣлъ мѣсець, и той веднага отива на пазаръ и си купува редъ нужни и ненужни вѣщи: пръстенъ, мушамъ, връз-

ка, коланъ, билетъ за концертъ, за театъръ и т. н. Слѣдъ два-три дѣня се оглежда натукъ-натамъ, нѣма пари въ джоба си. Какво да прави цѣлъ мѣсецъ безъ пари? Току вижъ, този младъ човѣкъ изпада въ песимистично настроение. Питамъ: защо бѣше нужна мушамата на този човѣкъ? Казвате: „Все щѣше да стане нужда да отиде на екскурзия.“ — Защо му бѣше нуженъ пръстенъ? — Е, слѣдъ 4—5 години все ще му дотрѣбва пръстенъ. — Не, и безъ пръстенъ може. Сега срѣщамъ млади хора, които ходятъ гологлави. Казватъ, че това било хигиенично. По едно врѣме нѣкои млади ходѣха и боси. Добра идея е тази, но тя не можа да си пробие пѣть.

Казвамъ: по витринитѣ на природата има много нѣща за проданъ. Между тия нѣща има отлични мисли, отлични чувства за проданъ, но питамъ: мислите ли, че всички тия нѣща, които може да си купите, заслужаватъ да бждатъ купени? — Всички вѣщи по витринитѣ на природата не сж еднакво цѣнни. Много отъ тѣхъ, красиви по външенъ видъ, примамливи за очитѣ, не заслужаватъ паритѣ си и не трѣбва да се купуватъ. Прѣдставете си, че двама млади селяни, богати момчета, тръгватъ за София да правятъ покупки. Единиятъ отъ тѣхъ се спира прѣдъ нѣкой земледѣлски магазинъ, купува сѣмена отъ круши, ябълки, череши и други овощни дървета и си отива въ селото. Вториятъ гледа по витринитѣ на единъ, на другъ магазинъ, докато най-послѣ влиза въ нѣколко отъ по-хубавитѣ магазини и си ку-

пува: шапка, връзка, мушама, бѣли обуца, лачени обуца, прѣстенъ, часовникъ и т. н. Слѣдъ това и той си отива въ селото. Питамъ: въ края на краищата, кой отъ двамата млади селяни е изпозувалъ по-добрѣ паритѣ си? — Разбира се, че този, който е накупилъ сѣмената. Така и въ природата има много механически мисли и желанія, подобни на тия лачени и бѣли обуца, прѣстени, часовници и тѣмъ подобни. Напримѣръ, нѣкой младъ поетъ написва нѣкое стихотворение, прѣдлага го на този - на онзи да го четатъ, иска всички да се произнесатъ за него, че е гениално. — Каква гениалностъ има въ това стихотворение? То е подобно на лаченитѣ обуца, които сж хубави, докато сж нови и лѣскави. Щомъ прогледатъ, всичката имъ красота изчезва. По сжщия начинъ и много отъ идеитѣ на младитѣ и на старитѣ прогледватъ, и тѣ ставатъ песимисти и се отчайватъ отъ живота.

Казвамъ: едно цѣнно качество, което липсва у младитѣ, е взаимното почитание и уважение, което произтича дълбоко отъ душата. Ако търсите външна учтивостъ, външно уважение, това ще срещнете донѣкждѣ у младитѣ, но то е повърхностно качество, което скоро изчезва. Срещнете ли единъ човѣкъ, който има дълбоко уважение къмъ другитѣ, всички ще го считатъ за слабъ човѣкъ и ще се качатъ на главата му. Учтивиятъ човѣкъ, който уважава и почита хората, прѣди всичко е кроткъ, внимателенъ, зачита врѣмето на другитѣ, не го отнима безъ работа, не го за-

бавлява съ празни приказки. Щомъ отиде при нѣкой човѣкъ да поговори съ него, той внимателно го запитва: „Моля ви се, можете ли да ми дадете петъ минути отъ вашето врѣме, да поговоря малко съ васъ?“ И като получи разрѣшение да поговори, той влиза вжтрѣ, казва, какво му е нужно и точно слѣдъ петъ минути си излиза. Човѣкъ трѣбва да цѣни, както своето врѣме, така и врѣмето на другитѣ хора. Даже и при брата си да отиде, той ще иска позволение да говори съ него петъ минути. Ако не е свършилъ работата си, ще иска още петъ минути позволение. Ако му трѣбватъ още петъ минути, пакъ ще поиска, докато свърши работата си, но никога нѣма да злоупотреби съ врѣмето на своитѣ близки.

2. Второто качество на учтивия човѣкъ е да изслушва другитѣ хора така, както изслушва себе си. Дойде ли нѣкой при такъвъ човѣкъ, да сподѣли съ него своята идея, той веднага ще влѣзе въ неговото положение, и отъ това гледище го изслушва. Ако говорительтъ е учтивъ, и той ще влѣзе въ положението на този, който го изслушва и нѣма да злоупотреби съ неговото врѣме. Човѣкътъ, който е лишенъ отъ учтивость, като ви срещне единъ пжтъ, ще гледа напълно да ви използва. Той е глупавъ човѣкъ, не взима прѣдъвидъ, че ще стане нужда да ви срещне и втори, и трети пжтъ. Учтивиятъ, разумниятъ човѣкъ, обаче, като ви срещне единъ пжтъ, той знае, че ще ви срещне и втори, и трети пжтъ, затова гледа да запазите добро мнѣние за него, както и той

за васъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да има добро мнѣ-
ние за другитѣ, защото въ това, именно, се кри-
ятъ хубави образи, които прѣчистватъ ума на чо-
вѣка. За възпитанието на човѣшкия умъ, на чо-
 вѣшкото сърце и на човѣшката воля сж необхо-
 дими красиви, хармонични образи. Който иска да
 се подигне, трѣбва да прѣдизвика въ ума си единъ
 добъръ, уменъ и силенъ човѣкъ. Такъвъ човѣкъ
 създава красиви, хармонични образи, а тѣзи об-
 рази даватъ стимулъ за дѣйность къмъ доброто
 и великото въ свѣта.

Третото качество на учтивия човѣкъ е, че
 той се абстрахира отъ себе си. За мѣрка на нѣ-
 щата той не взима себе си, но ги разглежда обек-
 тивно, защото силитѣ, които се проявяватъ въ
 човѣшкия характеръ, сж вѣнъ отъ него; тѣ сж въ
 самата природа. Силитѣ, които сж дадени на чо-
 вѣка, прѣдставляватъ капиталъ, съ който той още
 не борави напълно. Малка частъ отъ хората сж
 засегнали сжщественитѣ нѣща въ своя животъ.
 Напримѣръ, развилъ ли е човѣкъ въ себе си чув-
 ството на самообладание? Може ли той при всич-
 ки неуспѣхи въ живота да запази присѣтствието
 на духа си, като че нищо не е станало? Какво
 прави студентътъ, като се яви на нѣкакъвъ из-
 питъ въ университета и пропадне на този изпитъ?
 — Много отъ сегашнитѣ студенти изгубватъ при-
 сѣтствието на духа си. Обаче, тия неуспѣхи сж
 уроци, дадени отъ живата природа. Ако вие вър-
вите въ съгласие съ законитѣ на живата природа,
тя ще просвѣти ума ви, и така ще усили паметъ-

да ви, че никой професоръ не ще може да ви скъса. Не вървите ли въ съгласие съ законитѣ на живата природа, паметта ви ще бжде слаба, и много пжти ще ви излага — нѣма да ви бжде въ помощъ. Учивиятъ човѣкъ живѣе въ хармония съ природата, и нему тя помага. Красиво е, когато природата се интересува отъ студента и ученика и му помага при всички изпити.

Единъ американски проповѣдникъ ми разправяше слѣдната своя опитностъ въ това отношение. Той работилъ усилено цѣла седмица върху проповѣдта, която щѣлъ да държи въ църквата, но въ деня, когато трѣбвало да държи тази проповѣдь, търси въ джобовѣтъ си бѣлѣжкитѣ, обаче, остава изненаданъ, когато не ги намира — забравилъ ги въ кжщи. Качва се на амвона, мжчи се да си припомни нѣщо върху проповѣдта — не може. Исква да си припомни заглавието на проповѣдта — не може. Чуди се, какво да прави. Намислилъ по едно врѣме да каже на слушателитѣ си, че не е разположенъ, та ще отложи проповѣдта си за слѣдната недѣля. Обаче, тъкмо въ това врѣме вратата на църквата се отваря, и влиза единъ човѣкъ. Съ влизането на този човѣкъ, изведнѣжъ умътъ на проповѣдника се просвѣтлява, цѣлата проповѣдь се възстановява, и той започва да говори, като че ли чете. Питамъ: каква връзка има между влизането на този човѣкъ въ църквата и проповѣдта на проповѣдника? — Този човѣкъ се явява, като допълнителна личностъ, изпратена отъ невидимия свѣтъ да помогне на

проповѣдника. Съ явяването си този човѣкъ донесе свѣтлината, която бѣше необходима за проповѣдника. Слѣдователно, ако искате да ви помогне даже и онзи човѣкъ, който е на противоположния полюсъ на живота, трѣбва да бждете въ хармония съ законитѣ на разумната природа. Този човѣкъ, макаръ и отдалечъ, ще стане отражение на вашитѣ идеи и ще ви помогне. Прѣкъсне ли човѣкъ връзката си съ разумната природа, съзнанието му потъмнява, той забравя всичко и остава самъ въ свѣта. Ето защо, човѣкъ трѣбва да се стреми да бжде подъ влиянието на разумната природа, да усѣща, че нейното присѣствие е близо до него.

И тъй, за да се увѣрите въ всичко, което ви се говори, трѣбва да правите малки, микроскопически опити. Напримѣръ, когато забравите нѣкоя идея, която е минала прѣзъ ума ви, направете опитъ да се свържете съ живата природа, и по този начинъ да възобновите тази идея въ ума си. Прѣзъ това врѣме наблюдавайте часовника си, за колко врѣме ще си спомните забравената идея. Този опитъ може да ви отнеме една, двѣ и повече минути, единъ, два или 24 часа — това нищо не значи. Врѣмето ще покаже, какви прѣпятствия сѣществуватъ между васъ и живата природа. Затова, именно, всѣки човѣкъ трѣбва да се стреми да прѣмахне ненужнитѣ противорѣчия, които се явяватъ въ ума и сърцето му. Има извѣстни противорѣчия, които сѣ въ реда на нѣщата, а има такива, които човѣкъ самъ си създава. Често нѣ-

кой човѣкъ казва: „Азъ не искамъ да зная за никого“. Питамъ: коя е причината за това нѣщо? (— Навѣрно за този човѣкъ хората прѣдставляватъ въ нѣкои отношения прѣчки, отъ които той иска да се освободи). Идеята, че човѣкъ трѣбва да се освободи отъ прѣчки, е права, но има нѣщо неправилно въ тази мисль. Ще ви обясня съ единъ примѣръ, дѣ се крие неправилността на тази идея. Прѣдставете си, че вие сте седнали да се занимавате, учите нѣщо, но въ двора си имате кочина, дѣто отглеждате прасе, което единъ денъ ще продадете, за да можете отъ паритѣ му да се подържате. Обаче, това прасе постоянно квичи въ кочината и ви прѣчи да се занимавате. Какво трѣбва да направите? — Два начина има, по които вие ще можете да се освободите отъ тази прѣчка. Първиятъ начинъ е да се концентрирате силно, да забравите околната обстановка и да си учите. Вториятъ начинъ е да пуснете прасето на свобода, да се разхожда изъ двора, да не квичи. Кой отъ двата начина е по-добъръ: да пуснете прасето на свобода, или вие да се концентрирате, а прасето да остане въ кочината и да квичи? Ако го държите въ кочината, вие ще бждете по-спокойни, нѣма опасностъ да се загуби. Ако го пуснете на свобода, ще ви безпокои мисльта, че то може да се загуби. Питамъ: оправдателно ли е положението, студентъ да държи прасе въ кочината си?

Да се върнемъ къмъ въпроса за учтивостта. Каква роль играе учтивостта въ обществото?

Братяга и сестритѣ въ сѣмействата учтиви ли сж-
едни спрѣмо други? Въ какво трѣбва да се прѣ-
върне учтивостъта? (— Въ искреностъ). Ами ис-
креностъта въ какво трѣбва да се прѣвърне?
(— Въ любовь). Не, много стѣпала трѣбва да се
прѣминатѣ, докато се стигне до Любовьта. Прѣзъ
колко стѣпала трѣбва да се прѣмине, за да се
дойде отъ учтивостъта до Любовьта? Какъ се
сѣздава Любовьта? Запримѣрь, срещате нѣкѣй
човѣкъ, и веднага го обиквате, считате го близка
вамъ душа. Защо го обикнахте? — Причината не
е маловажна. Тя се крие нѣкъждѣ въ далечното
минало. Може-би този човѣкъ нѣкога се е по-
жертвувалъ заради васъ, за вашето повдигане.
Може-би днешното ви благосѣстояние се дължи
на него. Днесъ, като го срѣщате, вие изпитвате
голяма благодарностъ къмъ него за всичко това,
което той е направилъ за васъ. Този човѣкъ, отъ
своя страна, нищо не иска отъ васъ. Той е без-
користенъ, радва се на положението, въ което ви
срѣща днесъ. Слѣдователно, онзи, който ни оби-
ча, той всѣкога ни се радва. Не можете да оби- блж
чате човѣка, който не ви се радва. Човѣкътъ,
който ви се радва, той има не само добро мнѣние
за васъ, но той носи и най-хубавитѣ, най-краси-
витѣ образи за васъ въ душата си. При умразата
пъкъ е точно обратното. Човѣкътъ, който ви мра-
зи, той не ви се радва и нѣма добро мнѣние за
васъ. Неговата душа е пълна съ най-лоши образи,
съ най-лоши мисли за васъ. И тогава, вие трѣб-
ва да правите голѣми усилия, за да прѣдолѣете

всички тия отрицателни сили, които той отправя къмъ васъ.

Казвамъ: ученицитъ на окултната школа трѣбва да бждатъ идеалисти, души съ високъ идеалъ, за да могатъ да създадатъ отлични, красиви образи и отношения помежду си. Всѣки човѣкъ трѣбва да има нѣщо красиво въ себе си, за което хората да го обичатъ. Още повече всѣки човѣкъ трѣбва да има нѣщо красиво въ своята душа, за което и Богъ да го обича. За какво може Богъ да обича човѣка? За какво може професорътъ да обича своя студентъ? — За неговитѣ способности, за обичта му къмъ науката и за вниманието му къмъ прѣдмета на своя професоръ, както и къмъ него самия. Когато, обаче, нѣкой студентъ е невнимателенъ къмъ прѣдмета на нѣкой отъ своитѣ професори, не го учи, и професорътъ се отнася къмъ този студентъ съ прѣнебрежение и го кжса на изпититѣ. На сжщото основание, когато нѣкой човѣкъ се стреми съ всичката си душа да бжде носителъ на Божията Любовь, Мждрость и Истина, и Богъ е крайно внимателенъ къмъ него.

И тъй, колко степени има отъ учтивостта до Любавта? Азъ не говоря за тази любовъ, която много отъ съврѣменнитѣ хора разбиратъ, но говоря за Любавта, като сила, като принципъ, отъ който произтича живота. Нѣкои казватъ: „На ли професорътъ, учительтъ трѣбва да се занимава и съ слабитѣ студенти и ученици?“ — Съ слабитѣ, съ неспособнитѣ студенти и ученици трѣб-

ва да се занимаватъ добродѣтелнитѣ хора, а не
 и умнитѣ. Умниятъ, учениятъ професоръ нѣма
 време да се занимава съ неспособнитѣ ученици. V
 Често нѣкои студенти и ученици иматъ извѣстни
 дефекти въ умствено отношение, затова, колкото
 и да учатъ, тѣ учени хора нѣма да станатъ — ще
 станатъ обикновени хора. Такъвъ човѣкъ не мо-
 же да бжде студентъ на нѣкой гениаленъ професоръ.
 Прѣди години при мене дойде единъ учителъ отъ
 Разградъ и ми каза: „Азъ имамъ силно желание
 да слѣдвамъ по музика. Ще си купя една цигул-
 ка и ще започна да се уча“. Казвамъ му: ти не
 можешъ да станешъ музикантъ. Природата не те
 е надарила съ такива дарби. „Ами какво може да
 излѣзе отъ мене?“ — ме запита той. — Ти можешъ
 да бждешъ добъръ земледѣлецъ. И наистина, той
 се прѣдаде на тази работа и успѣваше добръ.
 Изобщо, природата иска да постави човѣка въ
 правия пѣтъ — всѣки да се заеме съ такава ра-
 бота, за каквато е надаренъ. Музиката не е при-
звание за всички. Колко души отъ тия, които
 се прѣдаватъ на музиката, сж излѣзли добри ком-
 позитори или творци музиканти? Ако е въпросъ
 да се създаде една проста, обикновена компози-
 ция, това мнозина могатъ да направятъ, но що се
 отнася до нѣщо велико — малцина сж такива музи-
 канти. Значи, природата е задържала великитѣ
длъжности за малцина хора. За всѣки въкътъ
има всичко десетъ високи длъжности за великитѣ
хора. Трѣбва да се явятъ двама гениални хора, за
да се роди единъ светия въ свѣта, а за да се съз-

дадатъ условия за единъ великъ Учителъ, трѣбва да се родятъ десетъ светиин.

Ето защо, всички трѣбва да работите усърдно въ сегашния си животъ, за да си създадете благоприятни условия за бъдещето. Да допуснемъ, че вие излизате вънъ отъ стаята си, за да наблюдавате звѣздитъ по небето. Слѣдъ като наблюдавате по този начинъ небето мѣсець, два, астрономъ ще станете ли? — Нѣма да станете астрономъ, но все-таки ще придобиете нѣщо ново. Наблюденията, които правите по небето, ще внесатъ нѣкакви неопрѣдѣлени идеи, които слѣдъ време, обаче, ще се уяснятъ. Значи, дълго време трѣбва да се наблюдава и изучава небето, за да се разбере, какво носи то за човѣка. Нѣкои казватъ: „Отъ толкова години изучаваме новитѣ идеи и още не сме ги изучили напълно“. Казвамъ: много години, много вѣкове още има да ги изучавате, докато ги изучите и разберете напълно. Отъ толкова години насамъ съврѣменнитѣ учени изучаватъ небето, но още не знаятъ, дали има животъ на слънцето, на Марсъ, на Венера и на другитѣ планети. Тѣ знаятъ, какви елементи има на тия планети, или каква свѣтлина иматъ тѣ, но какъвъ е тѣхниятъ органически съставъ, какви организми живѣятъ тамъ, това още не е извѣстно.

Питамъ ви: каква идея ви занимава сега? Какво каза Диогенъ на Александъръ Великий, който го запиталъ: „Какво искашъ да направя за тебе?“ Диогенъ му отговори: „Не ми засѣнчвай свѣтлината, която не можешъ да ми дадешъ“. Сжщото е

и съ васъ. Когато се намирате прѣдъ нѣкоя велика идея. Александъръ Великий не седи ли прѣдъ вашата бѣчва и ви засѣнчва слънцето? Ако у нѣкой човѣкъ се яви силно желание да стане знаменитъ актьоръ, трѣбва ли той да се занимава съ тази идея? Не, тази идея е Александъръ Великий, който седи прѣдъ неговата бѣчва и му засѣнчва свѣтлината на слънцето. Оставете слънцето свободно да ви огрѣва. Или, трѣбва ли да ви занимава идеята да станете голѣмъ пехливанинъ, та на когото се натѣкнете да го побѣдите? Съ великитѣ идеи трѣбва да се занимавате само прѣзъ свободното си врѣме. Прѣди 15—16 години единъ български учителъ трѣгва за Америка, но спира въ Парижъ за извѣстно врѣме, докато научи френски езикъ, който му билъ необходимъ за Америка. Обаче, за да изкара прѣхраната си, той се настанилъ въ една евангелска църква на служба: заелъ се да управлява ржката на органа, за да може да свири. Единъ день, като движилъ така ржката на органа, замислилъ се за своитѣ велики планове въ Америка и забравилъ да движи ржката на органа, вслѣдствие на което той спрѣлъ да свири. Веднага органистътъ отива задъ органа, побутва го и му казва: „Или ще движишъ ржката, или ще те уволнимъ! Какво се забравяшъ?“

Сега, природата е турила въ ржката на всѣки човѣкъ по една такава ржка, и докато свири органа, никой нѣма право да мисли за нищо друго, освѣнъ за работата си. Пуснѣ ли ржката, и

органътъ спира. Прѣстане ли свиренето, всѣки може да мисли каквото иска. Значи, докато създаватъ характера си, вие трѣбва да мислите само за тази ржчка. Съградите ли характера си, ще се освободите отъ движението на тази ржчка и вече свободно може да мислите за каквото искате. За какво може да мисли ученика, който свири прѣдъ своя учителъ? — Само за упражненията си, които отъ день на день ставатъ все по-сложни и по-сложни. Щомъ свърши необходимитѣ упражнения, той може вече да си позволи да свири каквото иска. Той може да си позволи всѣкакви волности. Великиятъ работи въ свѣта съ волности, съ които могатъ да се занимаватъ само гениалнитѣ умове. Обикновенитѣ умове, обаче, се занимаватъ съ обикновени, съ елементарни упражнения.

И тъй, прѣзъ тази година, всички трѣбва да придобиете качеството на взаимно уважение и почитание единъ къмъ другъ. Учивостта, уважението е вжтрѣшно, морално качество на човѣка. Който уважава хората, уважава и себе си. И който уважава себе си, уважава и хората. Това правило трѣбва да поставите като основа въ живота си. Стреми ли се човѣкъ къмъ това правило, той се намира въ правия пътъ на общото развитие на живота.

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта.

30 школна лекция на младежкия окултенъ класъ,
държана отъ Учителя на 19. VII. 1925 г., София.

31 ЛЕКЦИЯ.

Свободни движения.

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта!“

Прочете се резюме отъ работитѣ върху темата: „Произходъ на песимизма.“

Прочетоха се работитѣ върху темата: „Защо младитѣ се обезсърдчаватъ?“

Кои енергии се наричатъ свободни? Има ли свободни енергии въ природата? (— Споредъ съвременното естествознание свободни енергии не съществуватъ). Въ такъвъ случай, какво прѣдставлява свободната воля? Какво подразбираме, когато нѣкой човѣкъ каже, че има свободна воля? (Човѣкъ е свободенъ само въ избора си). Отдѣ произлиза коренътъ на думата „воля“? (— Отъ латинския глаголъ „волло“, който значи „искамъ“. Волята подразбира искане). Въ български езикъ думитѣ „виръ, извирамъ“ иматъ сжщия корень, какъвто и думата „воля“. Коренътъ на думата „воля“ означава потикъ на съзнателния животъ, т. е. свободенъ потикъ на живота. Само въ разумния животъ има свободенъ потикъ. Въ този животъ човѣкъ може да се проявява свободно

т. е. по всички правилни начини на разумните дѣйствия. Свободата не подразбира отрицателни, произволни дѣйствия. Това не е свобода, това е ограничение.

Вие, младитѣ, какъ разбирате свободната воля? Отъ ваше гледище, отдѣ започва проявата на свободната воля? Каква свобода иска младиятъ човѣкъ? Прѣдставете си, че вие сте дѣте, което иска да бжде свободно. Какво ще иска това дѣте отъ баща си и отъ майка си? Или прѣдставете си, че вие сте ученици въ гимназията. Какво бихте искали отъ учителитѣ си, за да бждете свободни? Вие ще искате повече свободно врѣме, малко упражнения, малко занятия и ще се радвате на тази свобода. Ако учителитѣ наредятъ програмата съобразно свободата, която ученицитѣ желаятъ, все ще има нѣщо въ програмата, отъ което тѣ ще останатъ недоволни. Ако оставятъ ученицитѣ, сами да си нареждатъ програмата, тя ще бжде относително добра, а не въ идеалния смисълъ на думата. Много отъ ученицитѣ казватъ: „Понеже програмата се прави повече отъ стари, отъ възрастни хора, затова има доста дефекти.“ Ако пъкъ програмата се прави само отъ млади хора, сжщо тъй ще има известни дефекти, само че въ друго отношение. Възрастнитѣ заставатъ на едно становище, а младитѣ — на друго становище — точно противоположно на първото. Възрастнитѣ хора забравятъ своитѣ младини и работятъ само въз основа на своята опитност. Тѣ кааватъ: „Ние имаме житейска опитност, мно-

го нѣща сме прѣживѣли и опитали“. Нѣкой човѣкъ е на 120 години, мисли се за много уменъ. Това не показва, че този човѣкъ е много уменъ. Той може да е старъ, и пакъ да е първокласенъ глупецъ. И младиятъ човѣкъ прави глупости, но когато стариятъ направи нѣкаква глупостъ, тя е първокласна глупостъ. Каква глупостъ, напримѣръ, може да направи стариятъ човѣкъ? (— Да се влюби, напримѣръ. Косата му побѣлѣла напълно, а той влюбенъ). Въ бѣлата коса нѣма ли любовъ? Права е идеята ви, че е смѣшно да видите старъ човѣкъ влюбенъ, но въ какво седи смѣшното положение? Стариятъ човѣкъ съ побѣлѣлата глава прѣдставлява зима, а прѣзъ зимата човѣкъ не може да ходи съ тънки дрехи. Зимата не може да даде на човѣка тия блага, които лѣтото му дава. Смѣшно е да се говори, че благата, свойствени на лѣтото, могатъ да се използватъ и прѣзъ зимата. Какво иска да каже човѣкъ, когато изнася идеята, че стариятъ не бива да се влюбва? — Това подразбира, че стариятъ не трѣбва да иска нищо отъ онзи, когото обича. Неговата любовъ трѣбва да бѣде съвършено безкористна. Смѣшното положение, въ което попада стариятъ човѣкъ, когато се влюбва, седи въ това, че въпрѣки всичката опитностъ, която той има, все пакъ е користолюбивъ, иска да се заплати за любовта му. Тогава, кое е най-мъдрото нѣщо, което стариятъ може да направи? (— Да насърдчаза и да помага на младитѣ въ доброто.

Какъ ще опрѣдѣлите само въ нѣколко ду-

старе
кора и
любов

мъдрост

ми съществениѣ различия между младия и стария човѣкъ? (— Стариятъ човѣкъ има житейска опитност и мѣдростъ. Младиятъ нѣма житейска опитностъ, но е силенъ, разполага съ много енергия). — Стариятъ човѣкъ е много чувствителенъ. Когато той говори, гласътъ му трепери. Той е особено чувствителенъ къмъ услугитѣ, които му правятъ, и благодари за всѣка услуга, за всѣко внимание, отправено къмъ него. Ако нѣкое дѣте му послужи или помогне въ нѣщо, той излива душата си отъ благодарностъ. Тази, именно, чѣрта на стария човѣкъ — благодарностъ и признателностъ — го прави любимъ на всички. Той мяза на дѣте. Характерната чѣрта на младия човѣкъ, на дѣтето, е неговата услужливостъ. Ако двѣ малки дѣца си играятъ и стане нужда да се помогне на по-малкото отъ тѣхъ, по-голѣмото веднага ще му се притече въ услуга. Ако по-голѣмото дѣте е тригодишно, а по-малкото — на една година, по-голѣмичкото ще вземе малкото на ръцѣ и ще го носи. Дойде ли нѣкое по-голѣмо отъ двѣтѣ, то ще имъ услужва. Когато нѣкое дѣте може да услужва, то не се пита, трѣбва ли да послужи на по-малкитѣ, на по-слабитѣ отъ себе си. То веднага се заема за услуги. Ето защо, стариятъ човѣкъ, когато се нуждае отъ услуга, винаги се обръща къмъ дѣцата. Той знае, че тѣ сж готови на услуга и вършатъ това съ любовъ и разположение. Всѣки човѣкъ трѣбва да запази тази чѣрта прѣзъ цѣлия си животъ. Да се услужва, това е великъ потикъ въ живота на човѣка. Услугата е проява

Благодарностъ
и
признателностъ

Да се
услужва

↓ Божествено

на Божественото въ човѣка. Докато човѣкъ има потикъ да помага, да услужва. Божественото начало работи въ него. И когато човѣкъ е признателенъ и за най-малката услуга, която му се прави, това е сжщо тъй Божествено проявление. Да услужвашъ, това значи да имашъ връзка съ началото на живота, а да бждешъ благодаренъ и признателенъ за услугитѣ, които ти се правятъ, това значи да имашъ връзка съ края на живота. Като се съединятъ тия двѣ връзки, човѣкъ постига най-важното въ своя животъ — служене на Бога. Ето защо, човѣкъ трѣбва да бжде готовъ за услуги и признателенъ за услугитѣ, които му правятъ. Всѣки човѣкъ, младъ или старъ, трѣбва да има тия качества.

←
нашим
за
служе
на
Бога

За слѣдния пътъ ще пишете върху темата: „Ролята на водорода, кислорода, азота и въглерода въ природата“. (тема № 25). Имате четири начина за разработване на тази тема, но вие ще пишете, както знаете. Кое е важното свойство на водорода? — Той гори, но не поддържа горението. При горението си дава вода. Значи, той е носителъ на влагата, съдържа въ себе си магнетизъмъ. Водородътъ е най-лекиятъ отъ всички газове.

Кое е най-важното свойство на кислорода? — Той поддържа горението, но самъ не гори. Кислородътъ е носителъ на живота, на топлината.

Кое е най-важното свойство на азота? — Той не гори, нито поддържа горението. По този начинъ съ присъствието си въ въздуха, той укротява буйното дѣйствие на кислорода. Азотътъ дѣйствува благотворно върху нервната система.

Вжглеродътъ е най-важниятъ елементъ, който взима участие въ строежа на организмитъ. Той е твърдо вещество.

Въ таквъ случай, въ алхимически смисълъ, водородътъ ще свържете съ водата, кислородътъ — съ огъня, съ свѣтлината, азотътъ — съ въздуха, а вжглеродътъ — съ почвата.

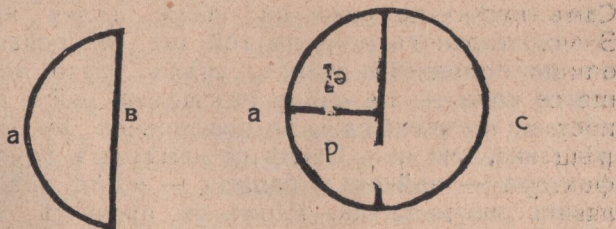
Вие, младитъ, трѣбва да създадете въ себе си една алхимическа лаборатория, за да трансформирате въ нея своитъ излишни енергии. Понѣкога младитъ съдържатъ въ себе си въ излишъкъ единъ отъ тия елементи, а понѣкога иматъ недостигъ отъ единъ отъ тия елементи. Напримѣръ, когато кръвообръщението на човѣка не става правилно, вжглеродътъ се натрупва въ кръвта въ видъ на CO_2 и я прави нечиста. Когато електрическата и магнетичната енергия не текатъ правилно въ човѣшкия организъмъ, тогава въ нервната система се натрупва излишъкъ отъ азотъ, вслѣдствие на което става подпушване въ организмъ. Това подпушване прѣдизвиква задушаване, затрудняване функциитъ на дихателната система, и човѣкъ често заспива.

Когато се говори за свободни движения, подразбираме механически процеси. Тѣ се извършватъ подъ давлението на нѣкаква външна воля. Въ първо врѣме свободнитъ движения сж механически, неорганизиранни, но въ послѣдствие тѣ могатъ да се оформятъ, да се организиратъ, да се прѣвърнатъ въ разумни движения. Тия нѣща ставатъ и въ човѣшкия организъмъ, затова човѣкъ

азотъ
и
нервна
система

тѣбва да знае закона за трансформиране на енергиитѣ. При изучаването на окултната химия, човѣкъ тѣбва да научи метода за примирение на силитѣ. Щомъ стане подпушване на извѣстни канали, тѣбва да се намѣри начина да се отпушатъ.

За изяснение на тази идея ще ви дамъ слѣдния примѣръ. Вие имате майка и баща, които много обичате. При товз, вие сте ботати и желаете да отидете въ странство да учите. Обаче, родителитѣ ви обичатъ много и не искатъ да се раздѣлятъ съ васъ. Вие започвате да се борите: отъ една страна скърбите за родителитѣ си, отъ друга страна желанието ви да учите въ странство е много силно. По едно врѣме рѣшавате да избѣгате, но понеже сте мораленъ човѣкъ, спирате се прѣдъ това рѣшение. Първото рѣшение образува движе-



нието а. Послѣ се спирате, образувате движение-то в. Значи, става спиране на първото движение — процеса се прѣкротява. Това показва, че реализирането на вашето желание зависи отъ други нѣкои фактори, и то именно отъ два фактора d и e: бащата (d) и майката (e). Първата половина за

реализирането на вашето желание завистъше само отъ васъ. Слѣдователно, човѣкъ трѣбва да изучи закона, който уравнисява или опрѣдѣля отношенията му съ майката и съ бащата. Той трѣбва да дойде съ тѣхъ въ споразумѣние, за да може да реализира своитѣ идеи.

И тъй, за да се приложи този законъ, човѣкъ трѣбва да знае, че не е самъ въ живота. Каквато мисль и да му дойде въ главата, той трѣбва да помни, че е въ връзка съ живата природа. Запримѣръ, когато нѣкой човѣкъ иска да свърши една работа, той трѣбва да има прѣдъ видъ, че не е единствениятъ факторъ засвършването на тази работа. Той самъ може да направи единъ полукръгъ само — полукръгътъ а, проявява единъ жестъ, но цѣлата работа не може да я свърши. Самъ човѣкъ не може да опише цѣлия кръгъ. Значи, първиятъ моментъ той ще се прояви, ще опише половината кръгъ, слѣдъ което веднага ще се спре — ще дойде разсѣдка, който ще го постави въ колебание, да прѣдприеме ли дадено рѣшение, или не. Послѣ се намѣсватъ други два фактора — майката и бащата — които прѣдставляватъ разумността. Щомъ се проявятъ и тѣ, образуватъ втората половина на кръга, т. е. образуватъ полукръга с. Както виждате, описването на окръжността прѣдставлява проекции, които вие трѣбва да изучавате и изчислявате. Въ лѣвия полукръгъ се ражда дѣятелность, замисль, а въ дѣсния полукръгъ нѣщата се реализиратъ. Повидимому изглежда, като че дѣсното полушарие

прѣдставлява запасъ отъ енергии, които постепенно се неутрализиратъ. Въ сжщностъ, обаче, въ дѣсното полушарие се рѣшаватъ разумнитѣ нѣща, а отъ лѣвото полушарие се отправятъ навънъ енергии за реализиране на разумнитѣ рѣшения. Най-първо дадено движение, дадена енергия се проявява вънъ отъ човѣка и послѣ се прѣкрятъ. Слѣдъ това този човѣкъ се заема съ уреждане отношенията си къмъ живота, къмъ разумната природа. Послѣ той започва да мисли, докато най-послѣ реализира своитѣ рѣшения, като трѣгва въ пжтя на своитѣ идеали.

Въ природата има два разумни пжтя, по които човѣкъ може да реализира своитѣ идеали. Единиятъ пжтъ е праволинеенъ, а другиятъ — криволинеенъ. При първия пжтъ врѣмето се съкращава, а енергията се изразходва; при криволинейния пжтъ врѣмето се изразходва, а енергията се пести. Силниятъ човѣкъ избира правия пжтъ, по който пести врѣме, а изразходва енергия; слабиятъ човѣкъ избира криволинейния пжтъ, по който изразходва врѣме, а пести енергия. Младитѣ хора обикновено бързатъ. Казвамъ: който е силенъ, нека бърза; който е слабъ, бавно да върви, да пести енергията си. Нѣкой казва: „Бързамъ много, притесненъ съмъ, искамъ по-скоро да свърша работата си“. — Ти си избралъ правия пжтъ, но щомъ се притѣснявашъ, слабъ си. Силниятъ човѣкъ не знае, какво е притѣснение. Той върши работата си тихо, спокойно, съ голѣма приятностъ. Силниятъ човѣкъ усѣща удоволствие, приятностъ,

като дигне единъ чуваль отъ 100 кгр. тежестъ на гърба си. Обаче, ако слабиятъ се опита да дигне този тежъкъ товаръ на гърба си, веднага започва да се притѣснява. Слѣдователно, когато започнете една работа, при която духътъ ви се притѣснява, това не показва, че не можете да свършите тази работа, но методътъ, който сте избрали за свършването ѝ, не е правъ. Вие сте избрали праволинейния методъ, а трѣбвало е да изберете криволинейния. Съ това природата иска да ви каже: „Слабиятъ не трѣбва да върви въ праволинейния пѣтъ, а трѣбва да криволичи въ пѣтя си“. Значи, слабиятъ човѣкъ трѣбва да пести енергията си, а силниятъ човѣкъ трѣбва да пести врѣмето си. И двѣтъ нѣща сж еднакво важни: и енергията, и врѣмето. (Ако човѣкъ не се е изпиталъ, може ли прѣдварително да познае, дали е силенъ или слабъ?) — Може. Човѣкъ има едно вътрѣшно чувство въ себе си, чрезъ което за всѣки даденъ случай може да познае, какъвъ методъ трѣбва да употреби.

Когато говоримъ за реализиране на желанията, трѣбва да се знае, кои желания трѣбва да се реализиратъ, и кои не трѣбва. Има желания, които човѣкъ непрѣменно трѣбва да реализира. Това сж неговитѣ първични желания на душата, вложени отъ самото начало на неговия животъ. Слѣдъ тѣхъ идватъ второстепенни, третостепенни и още редица незначителни желания, които послѣдни трѣбва да чакатъ своето реализиране. Ако човѣкъ реализира на пръвъ планъ своитѣ първични же-

лания, и животътъ му ще върви въ своя естественъ пѣтъ. Такъвъ човѣкъ е свободенъ, не се дразни, има разположение на духа, и силитѣ въ неговия организъмъ сж уравниени. Понѣкога човѣкъ е недоволенъ, когато не може да постигне нѣкое свое желание. Не, прѣди всичко той трѣбва да знае, необходимо ли е да се реализира това негово желание, или не е необходимо. Първото нѣщо: човѣкъ трѣбва да опрѣдѣли въ себе си, дали е необходимо да реализира известна мисълъ, известно чувство или известна постѣпка. Щомъ се опрѣдѣли въ това отношение, послѣ ще види, по кой отъ двата начина ще трѣбва да ги реализира: по праволинейния пѣтъ — пѣтътъ на силния човѣкъ, или по криволинейния пѣтъ — пѣтътъ на слабия човѣкъ. Постѣпвате ли така, нѣщата винаги ще ставатъ правилно, и вие ще имате много помощници въ живота си. Разумната природа ще ви изпрати въ помощъ отъ невидимия свѣтъ приятели, които ви обичатъ. Тия помощници се наричатъ „ангели — служебни духове“, които се притичатъ въ услуга, въ помощъ на всѣки човѣкъ, който постѣпва разумно. Който реализира своитѣ първични желания, всѣкога получава помощъ. Виждате ли, че нѣкой човѣкъ успѣва да постигне своитѣ желания, ще знаете, че той се е заелъ да реализира своитѣ първични желания, затова и невидимиятъ свѣтъ му помага. Човѣкъ трѣбва да бѣде добъръ и уменъ, за да му помагатъ и приятелитѣ. Законъ е: възвишениятъ невидимъ свѣтъ помага само на доб-

ритѣ и на умнитѣ хора въ свѣта. Защо имѣ се помага? — Защото и тѣ скоро ще станатъ работници да помагатъ на по-малкитѣ отъ тѣхъ. Всѣки иска да има помощници да му помагатъ, но и той отъ своя страна трѣбва да помага на по-слабитѣ отъ себе си. Който иска да му помагатъ, и той трѣбва да помага!

Когато говоримъ за свободни движения, за свободни дѣйствия, ние подразбираме свобода въ тѣхното започване и завършване. Напримѣръ, човѣкъ иска да изкаже една идея. Най-първо той трѣбва да е рѣшилъ дълбоко въ себе си, може ли да изкаже тази идея, или не може. Рѣши ли веднѣжъ, че трѣбва да я изкаже, да не се спира, да не се подпушва — нека я изкаже свободно, естествено, тъй както тя живѣе въ него. Нѣкой ще възрази: „Огдѣ ще знаемъ, какъ да я изкажемъ?“ — Да оставимъ този въпросъ настрана. Когато една идея живѣе дълбоко въ душата на човѣка, той ще намѣри начинъ, какъ да я изкаже — и то по най естественъ, най-правилень начинъ. Два метода има за изказване на нѣщата: праволинеенъ и криволинеенъ. Като наблюдавате проявитѣ на дѣцата, у тѣхъ има такива свободни движения. Който не разбира закона за свободнитѣ движения, той се дразни, когато наблюдава проявленията на дѣцата. По сѣщия начинъ и мухитѣ се проявяватъ свободно, независимо. Тъкмо вие се занимавате съ нѣкой сериозень въпросъ, четете нѣщо, току-изведнѣжъ една муха кацне нѣйдѣ по лицето ви. Вие се дразните, сърдите, но тя съ то-

ва иска да каже, че ви обича. Обичъ е това, нѣма нищо лошо въ мухата.

И тъй, между ученицитѣ на окултната школа се прѣпорѣчватъ естествени постѣпки, естествена обхода. Всичко изкуствено да се отбѣгва! На всѣки езикъ има издадена книга за добрата обхода, за добритѣ отношения и доброто поведение на хората едни спрѣмо други: какъ трѣбва човѣкъ да говори, какъ да се държи, какво поведение да има между близки и външни лица и т. н.. Трѣбва да се спазватъ редъ правила за благоприличие, за етикеция между хората. Наблюдавайте дипломата, още като влиза въ нѣкой салонъ, започва да се кланя надѣсно-налѣво, да се рѣжува вѣжливо, да се разговаря съ всички. Като го наблюдавате, мислите, че този човѣкъ храни пълно уважение къмъ всички тия хора. Той е финъ, деликатенъ, внимателенъ къмъ другитѣ хора, но всичко това е външно, не е вътрѣшно. Естествениятъ човѣкъ, обаче, външно не е тъй финъ, не е тъй деликатенъ, но заговя вътрѣшно той е мекъ, учтивъ, благъ. Понѣкога естествениятъ човѣкъ изглежда външно грубъ, но това е само привидно отношение.

Въ естествения човѣкъ нѣма нищо прѣсилено. Той постѣпва естествено, съ етикеция, която отговаря на неговото естество. Всѣки трѣбва да се стреми къмъ тази естествена етикеция, да бжде самобитенъ, да не подражава на другитѣ. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ ви направи единъ поклонъ, но така естествено, че никой не може да го ими-

тира. Самобитната постъпка не може да се повтаря, нито да се имитира, защото излиза изкуствена. Всѣка изкуствена постъпка или всѣко изкуствено отношение отблъсква. Когато нѣкой човѣкъ е роденъ музикантъ, музиката у него е самобитна. Този пѣкъ, който е изучавалъ музиката, той не може да подражава музиката на първия. Първиятъ музикантъ, роденъ съ музика въ душата си, носи това качество въ самото си естество. Ако пѣкъ човѣкъ добива музикалността въ душата си чрѣзъ свирене, чрѣзъ упражнение на нѣкой инструментъ, той трѣбва дълго врѣме да работи, да се упражнява, докато това качество стане плътъ и кръвъ на неговото естество, та да може естествено да го изнася и прилага въ живота си. Ето защо, най първо човѣкъ трѣбва да започне да работи съ самобитнитѣ си качества, които сж вродени въ него, съ малкитѣ си таланти, и по този начинъ да разработва по-голѣмитѣ си дарби, за които се изисква усилена работа, трудъ и постоянство.

И тъй, за да изучите и приложите въ живота си новата философия, която ви се прѣподава, трѣбва да бждете свободни хора и отеорени души. Може ли човѣкъ, на когото ржцѣтѣ сж вързани, да учи, да бжде свободенъ? — Не може. За да може човѣкъ да разрѣшава мжнотиитѣ на своя животъ, той трѣбва да бжде свободенъ въ морално отношение. Когато човѣкъ пожелае да постигне нѣщо, веднага прѣдъ него се изпрѣчва една мжнотия, и той казва: „Това нѣщо е непо-

стижимо за мене*. Единъ ученъ човѣкъ казва на едно малко дѣте: „Можешъ ли да носишъ земята на гърба си?“ — Мога. — Какъ ще можешъ? Ти си толкова малко дѣте! — Ще видишъ, че мога. То отива въ града, купува си едно кжлбо отъ картонъ, което има форма на земята, туря го на гърба си и отива при учения, като му казва: „Какво е това на гърба ми?“ — Земята. Значи, както виждате, азъ мога да нося земята на гърба си. Учениятъ човѣкъ се очудва отъ думитѣ на това умно дѣте и му казва: „Щомъ можешъ да носишъ земята на гърба си, ти можешъ да разрѣшавашъ и други важни научни въпроси“. Слѣдователно, когато нѣкой човѣкъ каже, че нѣщо е непостижимо за него, той трѣбва да постѣпи, като дѣтето, което носи на гърба си земята отъ картонъ, и ще види, че непостижимото за него става постижимо. Обаче, отъ този човѣкъ се изисква умѣние, правилень начинъ на постѣпване.

Мнозина казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ е ученъ, знае много нѣща“. Казвамъ: отъ 100 години насамъ въ френската академия на наукитѣ сж постѣпили 99 теории за създаването на свѣта, и всички първоначално сж бивали приети, а отпослѣ отхвърляни и замѣствани съ по-нови, съ по-вѣрни. Питамъ: щомъ този човѣкъ е ученъ, знае много нѣща, нека каже, коя отъ всички тия теории е вѣрна, най-близка до Истината. На врѣмето си всѣка теория е била мѣродавна, вѣрна, но постепенно, съ напрѣждане на науката, въ всѣка теория се явяватъ факти, които тя вече не може да

обясни, и постепенно се замѣства съ нова теория, по-вѣрна, по-близка до Истината. Затова, когато се казва за нѣкой човѣкъ, че е ученъ, той не е въ пълния смисълъ на думата ученъ човѣкъ. Въ този смисълъ всѣки човѣкъ може да бѣде ученъ. Великитѣ Учители и адепитѣ знаятъ сжщността на нѣщата, но тѣ не изнасятъ теории. Ако попитате единъ великъ Учитель, какво има на слънцето, Той, макаръ и да знае, какво има тамъ, нѣма да разправя, но ще ви каже: „Азъ ходихъ на слънцето и провѣрихъ всичко. Ако не ме вѣрвате, мога да ви разкажа, какъ се отива дотамъ, та самъ да провѣрите нѣщата. Наистина, за такова пжтешествие се изисква дълго врѣме, но щомъ въпросътъ се отнася до науката, това нищо не значи. Като отидете на слънцето, сами ще провѣрите, има ли тамъ животъ, или нѣма. Ако има тамъ животъ, ще видите, какви сжщества живѣятъ и т. н.. За това се изисква само врѣме, концентриране на мисълта и силна воля, да прѣодолява трудноститѣ и мжчнотиитѣ. Мнозина не се интересуватъ отъ въпроса, има ли живи сжщества на слънцето, или нѣма, защото тѣ не сж въ състояние да използватъ енергията на тия сжщества. Когато се пробуди висшето съзнание на тия хора, и тѣ дойдатъ въ контактъ съ разумнитѣ сжщества на слънцето, тогава ще могатъ да използватъ всичко хубаво отъ тѣхъ, ще се ползватъ отъ тѣхната енергия и ще я прилагатъ разумно въ живота си. Ще кажете: „Не е дошло още врѣмето за това“. — За нѣкои е дошло. за

нѣкои не е дошло. Тия, за които врѣмето е дошло, нека се свържатъ съ сщществата на слънцето и се ползуватъ отъ тѣхната култура!

И тъй, ще знаете слѣдното нѣщо: скръбта иде отъ земята, а радостта — отъ слънцето. Истината се ражда въ небето, а доброто — на земята. Щомъ скърбите, ще знаете, че земнитѣ енергии иматъ прѣодоляваще влияние върху вашия животъ. Скръбта и страданията не унищожаватъ човѣка, но внасятъ въ него доброта, понеже природата работи и чрѣзъ земнитѣ енергии. Важно е за човѣка да се справи съ тия енергии и да ги използва за свое добро. Чрѣзъ страданията и радоститѣ човѣкъ изучава закона за трансформиране на енергиитѣ.

Сега, какво ще ми отговорите, ако запитамъ всѣки едного отъ васъ, какво желае да направятъ съкласниците му заради него? (— Да го обичатъ, да му услужватъ. Да му направятъ нѣкое добро, когато той се намира въ нужда). Ще ви приведа единъ примѣръ за добро, направено по единъ красивъ начинъ. Единъ студентъ ималъ добъръ приятелъ, но много бѣденъ момъкъ. Вижда го веднѣжъ въ студенъ зименъ день съ скжсани обуца. Отива той на пазаря, купува едни нови обуца и търси начинъ, какъ да му ги даде, безъ да го изложи, да не накърни чувствата му. Обикаля около дома му, когато той не е въ къщи, и забѣлѣзва, че прозорецътъ на неговата стая е отворенъ. Набързо написва, съ измѣненъ почеркъ, слѣдната бѣлѣжка: „Тѣзи обуца сж твои. Ако ги

„вземешъ, ще направишъ голѣмо удоволствие на този, който ги подарява“. Хвърля кутията съ обущата и избѣгва. Въ каквото отношение и да се прави добро, трѣбва да е така изнесено, че да се щадятъ човѣшките чувства, т. е. да не се унижава човѣшкото достоинство. Добрѣ е, когато прозорецътъ въ стаята на приятеля ви е отворенъ. Ами какво ще правите, ако прозорецътъ на стаята е затворенъ? — Досѣтливиятъ човѣкъ трѣбва да намѣри начинъ и при това положение да направи доброто, което е намислилъ.

Ще ви дамъ още единъ примѣръ за добро дѣло. Единъ студентъ срѣща приятеля си много обезсърденъ, дори отчаянъ, готовъ на крайни постѣпки. Той отива дома си и веднага написва на приятеля си едно прочувствено, сърдечно и насърчително писмо, като му обяснява смисъла на страданията, благата, които тѣ носятъ на човѣка и т. н. Изпраща писмото до приятеля си и му отправя добри мисли и пожелания. Приятелътъ му прочита внимателно писмото, и състоянието му веднага се измѣня. Той се замисля върху писмото и напълно се съгласява съ съвѣтитѣ, дадени отъ другаря му. Писмото било тѣй умно, тѣй убѣдително написано, че всичко, което приложилъ отъ него, дало добри резултати. По този начинъ той излѣзълъ отъ трудното положение, въ което се намиралъ, и благодарилъ на приятеля си. Както виждате, това е единъ хубавъ подарѣкъ отъ приятелъ.

Казвамъ: като ученици на великата окултна

Школа, желая на всички да бъдете автори на такова писмо до нѣкой вашъ отчаянъ и обезсърченъ приятелъ, съ което да го насърдите и извадите отъ затрудненото положение, въ което е изпадналъ.

„Доброта, Истина, Красота —
— това е Любовта“.

31 школна лекция на младежкия окултенъ класъ,
държана отъ Учителя на 26/VII 1925 г. — София.

Съдържание

на IV годишнина отъ лекциитѣ на младеж-
кия окултенъ класъ.

I томъ.

1. Новитѣ схващания на ученика	3 стр.
2. Природа и геометрия	27 "
3. Възпитателната сила на страданията	47 "
4. Условия лежащи въ тригълника	67 "
5. Ролята на противорѣчията. Влияние на планетитѣ	85 "
6. Свѣтлина и знание. Музика	105 "
7. Съсрѣдоточение	131 "
8. Великата погрѣшка	145 "
9. Що е единица. Числа и дѣйствия	169 "

II томъ.

10. Божественото буталце	3 "
11. Законъ за внушение и законъ за равновѣсие	19 "
12. Направление на енергиитѣ	39 "
13. Квадратурата на кръга	53 "
14. Двѣтѣ възможности	69 "
15. Изпититѣ на ученика. Житното зърно	87 "
16. Чуднитѣ прѣдположения	103 "
17. Новото възпитание и самовъзпитание	123 "

III томъ.

18. Високитѣ мѣста и чистиятъ въздухъ	3	"
19. Най-важното	14	"
20. Честността	39	"
21. Равностранниятъ тригълникъ	65	"
22. Вдълбната и изпъкнала лещи	81	"
23. Слънчевитѣ трансформатори	101	"

IV томъ.

24. Законътъ на внушението	3	"
25. Влияние на вътрѣшната свѣтлина	21	"
26. Успореднитѣ пжтища	41	"
27. Проявленията на ума	51	"

V томъ.

28. Смѣна на състоянията	3	"
29. Прѣходни състояния на съзнанието	19	"
30. Учтивиятъ човѣкъ	39	"
31. Свободни движения	59	"